

1634

התקשרות

מצורף גם
לשבועון
כפר חב"ד

139561 / Melamed Yossi

כ"ח כסלו תשמ"ג

צריך לדעת איך ומתי לבקר
שיעור בלקוטי שיחות

העבודה קטנה וקלה, רק העיתוי קשה
התוועדות עם הרבי

כל אחד יכול לחולל מופתים!
שולחן שבת חסידי

ס יפור יציאת מצרים, זמן הולדת עם ישראל, כרוך בניסים ו"מופתים" שלמעלה מדרך הטבע, כפי שניכר ובולט לאורך כל סיפור פרשתנו.

"מופת הנראה לעיני בשר", כותב הרבי ב'רשימות', "מעלה את האדם, ולו רק לשעה, מ"בירא עמיקתא" לאיגרא רמה. כי לפתע פתאום יראה אור בחושך שבו נמצא לא עלינו, ירגיש אשר אין הגשמית שסביבו עב וחשוך כל כך, כי הרוחני הוא המהוו ומקיימו בכל עת ובכל שעה וכו' וגבוה על גבוה עליהם בורא הכול, שהוא המושל ושולט גם בעולם הזה הגשמי והחומרי".

קיומם של עם ישראל בכלל, ושל כל יהודי בפרט, הוא למעלה מדרך הטבע. בשגרת החיים איננו חשים בכך, והתרחשויות הנסים שעושה ה' עימנו נועדה להחיות את התובנה הזו בקרבנו, ולהביא אותנו להפנים שלא סדרי העולם הגשמי יקבעו איך ייראו חיינו, אלא המציאות הרוחנית.

במדור 'שולחן שבת חסידי' נפגוש את הגישה של הרבי לעניין ה"מופת", ונבין כיצד ההנהגה שלנו היא זו שמאפשרת ל"מופת" להתרחש. המדור 'שיעור בלקוטי שיחות' עוסק ב"מופת" הראשון, של השלכת המטה לפני פרעה, ומבאר באופן נפלא את רובד הפשט שבו, וכיצד הוא משמש שיעור חשוב לחיינו אנו.

בתפילה שנזכה תיכף ומיד לחזות בנפלאות שיהיו בגאולה העתידה, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

03 "עבודת פרך" ברוחניות זהו שינוי הרגילות; העניינים שדורשים מאיתנו הם כאלו שמצד עצמם הם עניינים קלים, ורק שניתנו בזמן קשה, מצד גודל ההעלם וההסתר שישנו עכשיו • **התועדות עם הרבי**

04 עוד לפני תחילת מכות מצרים, מתחולל מופת המטה שהופך לתנין ובוֹלע את מטותיהם של חרטומי מצרים. למופת הזה ישנה מטרה מיוחדת במינה, שונה משאר המכות, והוא גם מלמד אותנו איך משפיעים ומחנכים נכון • **שיעור בלקוטי שיחות**

11 איך מטיבים את חיתוך הדיבור, ומה יכול לסייע להתגבר על גמגום? - הפתרון המחשבתית בחיזוק הביטחון בה', ועצות מעשיות בנושא • **מכתב מבואר**

12 כיצד דווקא הריחוק מעורר את אהבת הבן לאביו? מה מסתתר מאחורי המילים "וארא... בא-ל ש-די"? וכיצד דווקא הירידה למצרים מביאה ל"ידיעתם כי אני הוי"? - עניין הגלות והגאולה ממצרים בעבודת ה' האישית • **אור וחיות**

14 מה היה סוד ברכת הרבי ב'יחידות' המפתיעה של הרב שוחט? וכיצד המחיש הרבי לסטודנטים מהו "מופת"? - ה"מופתים" שכולנו יכולים לחולל • **שולחן שבת חסידי**

למנוי דיגיטלי ל'התקשרות':
chabadisrael.co.il/alonichabad

לוח חב"ד - 16 • עת לדעת - 18 •
שניים מקרא - 19 • זמנים ושיעורי השבוע - 31

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב
עורך ראשי: שלום בלוי עריכה: הרב יוסף יצחק מרגליות
מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד
6084000 • 7474-0793 • ISSN • גיליון 1634
לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com
התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותודתנו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו"ר מליובאוויטש
זצוקלה"ה נב"מ ז"ע

תעשו דברים קטנים וקלים, אבל באופן של שינוי הרגילות

'לא תובעים מאיתנו "גדולות". את העניינים הגדולים פעלו כבר בדורות הראשונים. בדורנו זה נשארו רק "פכים קטנים", עניינים קלים'

עבורם בשינוי הרגילות.

ועניין זה מודגש גם בכך שההכנה לביאת המשיח היא על ידי עבודת התשובה - "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותו, ומיד הן נגאלין":

תשובה היא אינה עריכת תעניות וסיגופים, ואף לא אמירת וידוי, אלא: "שיעזוב החוטא חטאו... ויגמור בליבו שלא יעשהו עוד". עיקר עניין התשובה הוא שינוי הרגילות, "משנה מעשיו".

ולכן, בשביל עבודת התשובה אין צורך בריבוי זמן, אלא גם בזמן מועט, וגם בזמן מועט ביותר, "בשעתא חדא וברגעא חדא".

כבוד קדושת אדמו"ר [הרש"ב] נשמתו עדן ביקר פעם במדינת אשכנז (גרמניה), וקודם נסיעתו משם ליווהו כמה וכמה מיהודי המקום לתחנת הרכבת. בהתקרב מועד נסיעת הרכבת, אמרו המלווים לרבי שנשאר עוד רגע אחד לנסיעת הרכבת. נענה הרבי ואמר: 'ברגע אחד - עוד יכולים לעשות תשובה'.

מה שצריך להיות באותו זמן מועט, "רגעא חדא", זהו שינוי הרגילות. מספיק שתהיה גם עבודה קלה, אך צריכה היא להיות באופן של שינוי הרגילות.

ודבר זה מרומז גם בלשון "בשעתא חדא וברגעא חדא". "ברגעא חדא" - בזמן מועט, יכול וצריך להיות "שעתא חדא" - "שעה" מלשון "הפנה" [= בדוגמת הפניית הפנים מצד זה לצד זה]. שזהו תוכן העניין של שינוי הרגילות, אפילו בדבר קטן.

ועניין זה שייך גם בנוגע להתקשרות אל הרבי: עומדים אנו בסמיכות ליום הארצייט [י' שבט, יום ההילולא של הרבי הרי"צ], שבו נעשית עלייה גדולה ביותר אצל הרבי, וממילא, גם אצל אלו שמקושרים אליו. כהבטחתו ששניאי ישראל לא ייפרדו מעל צאן מרעיתם.

ההכנה וה'כללי' לזה היא עבודת התשובה, שינוי הרגילות. שעל ידי זה מתעלים עם הרבי בכל עליותיו, ועוד ועיקר, שזוהי ההכנה לעלייה הכי עיקרית - ביאת המשיח.

שעבוד מצרים היה באופן של "עבודת פרך", בה העבידו המצריים את בני ישראל במלאכה שלא היו רגילים אליה ("היו מחליפין... מלאכת נשים לאנשים").

בדומה לזה, גם ברוחניות ישנו העניין של "עבודת פרך" - כאשר יהודי עובד את עבודתו בתורה ובמצוות באופן שאינו רגיל אליו, יותר מרגילותו.

וכיוון ששעבוד הגלות מהווה הכנה לגילויים שיהיו בגאולה העתידה, וממילא הוא דבר שמוכרח להיות - הרי יכולים 'להמיר' את ה"עבודת פרך" הגשמית בזו הרוחנית.

בזמננו זה, ב"עקבתא דמשיחא", ה"עבודת פרך" בשינוי הרגילות היא אפילו בעבודה קלה, בדבר קטן. לא תובעים מאיתנו "גדולות". את העניינים הגדולים פעלו כבר בני ישראל בדורות הראשונים, שמצד גודל מעלתם היו יכולים לפעול בעבודתם את העניינים הגדולים, בירור ה'ניצוצים' הגדולים. בדורנו זה, הדור של "עקבתא דמשיחא", ואף "עקבתא" שב"עקבתא דמשיחא" עצמו, נשארו רק עניינים קטנים, 'ניצוצים' קטנים שצריך לברר. כלומר: העניינים שדורשים מאיתנו הם כאלו שמצד עצמם הם עניינים קלים, ורק שניתנו בזמן קשה - מצד גודל ההעלם וההסתרה, והחושך הכפול ומכופל, שישנו עכשיו.

כבר בזמן יעקב אבינו מצינו ש'נשתייר על פכים קטנים וחזר עליהם', ומבואר בזה שיעקב היה כבר מוכן לביאת המשיח, והתעכב הדבר רק בגלל "פכים קטנים". וכיוון שכך, הרי מכל-שכן וקל-וחומר שהעניינים שנותרו עתה לתקן הם רק עניינים קלים, "פכים קטנים".

ועל אחת כמה וכמה בזמננו זה, לאחר ש"כלו כל הקיצין", כולל גם הקיצין שנאמרו על כמה שנים בדורות הכי אחרונים; ונוסף על כל הקיצין, עברו גם את כל הגזרות וההשמדות, רחמנא ליצלן, הרי בוודאי שהגיע כבר זמן ביאת המשיח. אלא שצריכים להשלים "פכים קטנים", היינו, עניינים כאלה שהעבודה בהם היא קלה, אלא שיש צורך

נס פתיחה

עת הגאולה הגיעה. לאחר עשרות שנות שעבוד, משה ואהרן נשלחים אל פרעה כדי לדרוש ממנו לשלח את בני ישראל ממצרים. אלא שהקדוש ברוך הוא מזהיר אותם מראש כי פרעה יקשה את ליבו ולא יסכים לפתוח את שערי מצרים ולשחרר את בני ישראל לחירות. כדי לשבור אותו, אומר השם, "וְנִתַּתִּי אֶת יָדִי בְּמִצְרַיִם, וְהוֹצֵאתִי אֶת צְבָאתִי אֶת עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשַׁפְטִים גְּדֹלִים"¹.

וכך, משה ואהרן מתייצבים לפני פרעה בפעם הראשונה, ובהוראת הקדוש ברוך הוא מחוללים לפניו את הפלא הראשון בסדרת אותות ומופתים שנוחתים על מצרים: המטה הדומם של אהרן הופך לנחש חי (בלשון התורה: "תנין")². כך מתארת זאת התורה:³

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל פְּרָעָה, וַיַּעֲשׂוּ כֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה', וַיִּשְׁלַךְ אֶהָרֹן אֶת מִטְּהוֹ לִפְנֵי פְרָעָה וּלְפָנֵי עַבְדָּיו וַיְהִי לְתַנִּין.

פרעה איננו מתרגש מהנס שמתחולל מול עיניו, ומגיב מיד בלי להתבלבל בפעולת נגד דומה משלו, בעזרת מכשפי מצרים:⁴

וַיִּקְרָא גַם פְּרָעָה לְחֹכְמָיִם וּלְמִכְשָׁפִים, וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם בְּלַהֲטֵיהֶם כֵּן, וַיִּשְׁלִיכוּ אִישׁ מִטְּהוֹ וַיְהִיו לְתַנִּינִם.

גם החכמים והמכשפים שלי, מוכיח פרעה, יודעים לעשות את ה'קסם' הזה. אך לתפנית שמגיעה מיד גם הוא לא מוכן:⁵

וַיִּבְלַע מִטְּה אֶהָרֹן אֶת מִטְּהָם.

מטה אהרן מוכיח עליונות על מטות החרטומים, ואהרן ומשה יוצאים מהפגשה כשידם על העליונה.

התורה איננה מספרת על מה דובר בפגישה הזו או לאן היא הובילה. מתואר רק נס המטה שהפך לתנין, ותו לא. מיד אחר כך, משה נקרא לבוא אל פרעה כאשר הוא נמצא על שפת היאור, ולהודיע לו כי אם לא ישחרר את בני ישראל תבוא עליו מכת דם.

כשממשיכים לקרוא את תיאורי עשר המכות שניחתו על מצרים, הלהטוט עם המטה נראה כמו 'מתאבן' או קסם פתיחה לחימום... המכות היו מגה-אירועים שהתרחשו לעין כל, פגעו בכל ארץ מצרים הענקית ובתושביה, והפכו את כל מערכות

שיעור
בלקוטי
שיחור

לדעת
לבלוע

עוד לפני תחילת מכות מצרים, מתחולל מופת המטה שהופך לתנין ובולע את מטותיהם של חרטומי מצרים. למופת הזה ישנה מטרה מיוחדת במינה, שונה משאר המכות, והוא גם מלמד אותנו איך משפיעים ומחנכים נכון.

השיחה המלאה – בלקוטי שיחות, חלק כו, שיחה שנייה לפרשת וארא

1. שמות, ז, ד.
2. כך בפשוטות – ראו ברש"י, רבינו בחיי ומפרשים נוספים.
3. שם, י.
4. שם, יא-יב.
5. שם.

עורכים:
הרב דויד אולידורט
הרב ישראל אריה ליב רבינוביץ

הטבע. אם כך, מה בעצם הייתה המטרה בנס המטה? מה הוא נועד להשיג?

נס בתוך נס

כדי להבין את משמעותו ומטרתו של נס המטה, עלינו להבין קודם את גודל הנס שהתחולל כאן, בעצם הפיכת המטה לנחש, ובמיוחד ב'מכת המחץ' שבסיום הנס, כאשר מטה אהרן בלע את מטות החרטומים.

מפשטות הפסוק⁶ נראה כי התרחש כאן 'קרב נחשים', שמזכיר תופעה דומה המתקיימת בטבע. גם בטבע, כאשר נחשים נלחמים ביניהם, הנחש הגדול והאימתני ביותר לעיתים בולע לתוכו את הנחשים החלשים והקטנים. וזה מה שקרה כאן: הנחש שנוצר ממטה אהרן בלע את שאר הנחשים, כי הוא היה הגדול והחזק מכולם.

גם זה נס, כמובן. מתחיל בעצם זה שהמקל הדומם הפך לנחש חי ומסוכן, וממשיך בזה שהוא בלע את כל הנחשים האחרים, שעל פי המדרש היו עשרות רבות. כך אומרים חז"ל: "אלו הָיָה עוֹשֶׂה אֶדָם מְכַל אוֹתָן הַמַּטּוֹת שֶׁהִשְׁלִיכוּ וְנִנְעָשׂוּ תַנִּינִים, הָיָה יוֹתֵר מִעֶשֶׂר חֲבִילוֹת!"⁷

אך הגמרא⁸ מסבירה שהתרחש כאן נס מופלא הרבה יותר. היא קוראת לאירוע הזה "נס בתוך נס", נס כפול. ורש"י⁹ מסביר: "לאחר שחזר ונעשה מטה - בלען, ולא כשהוא תנין".

נשים לב למילים שהתורה בוחרת: "ויבלע מטה אהרן". זה לא היה נחש שבלע נחשים יריבים, אלא **מקל** שבלע נחשים. לאחר שהחרטומים הפכו את מטותיהם לנחשים, הנחש-מטה של אהרן חזר להיות מטה, ואז בלע את מטות החרטומים.

ואם זה לא מספיק, המפרשים מסבירים שהנס היה פלאי עוד יותר. כך כותב המהרש"א¹⁰: "בתוך נס הבליעה כשנעשה מטה, היה עוד נס אחר בתוכו, שלא נתעבה המטה על ידי הבליעה".

חרטומי פרעה כולם השליכו את עשרות המטות שלהם והפכו אותם לתנינים. באופן טבעי, כאשר מטה אהרן בלע לתוכו את כל אותם נחשים, הוא היה אמור להפוך ממקל רגיל לגזע עב ממדים. ואף על פי כן, הוא נשאר בדיוק

בגודלו המקורי.

אכן, נס בתוך נס.

מי בעל הבית?

לאחר שלמדנו על הניסים הגדולים שכלל בתוכו נס המטה, נוכל לגשת ולהבין את המטרה של הנס והמשמעות המיוחדת שלו לעומת עשר המכות, ומתוך כך נבין מדוע אירע הנס דווקא באופן הזה.

נתחיל בשאלה, מה בעצם נועד להשיג בכלל מופת המטה שהפך לתנין ובלע את מטות החרטומים, ומה החשיבות שלו לעומת עשר המכות העוצמתיות. נקרא את הדברים בלשונו של הרבי:

אף על פי שהמכות עצמן הראו את הכוח והממשלה של הקדוש ברוך הוא, רצה הקדוש ברוך הוא שכהקדמה למכות תבוא לידי גילוי וביטוי יכולתו וממשלתו של הקדוש ברוך הוא על מצרים כעניין בפני עצמו, ללא שייכות לעונש ולמכות על מצרים.

ולפי זה מובן שאות המטה לא בא על מנת להראות את ניסי הקדוש ברוך הוא סתם, אלא כדי להודיע על דבר ה"יכולת וממשלה" של הקדוש ברוך הוא על המצריים.

עשר מכות מצרים נועדו להוכיח שהקדוש ברוך הוא שולט לגמרי בכל כוחות הטבע, אבל הרבה יותר מכך - למכות הייתה מטרה ישירה, והיא: לשבור, להכות ולהעניש את המצריים.

בשביל זה היה צורך להפוך את העולם, לחולל מערכה אדירה שתכה את המצרים בהלם ומורא, שתקלע אותם לכאוס, שתכאיב להם בעוצמה ובהפתעה עד שהם לא יבינו מאיפה זה בא להם, שיבינו שעוד רגע אין מצרים בכלל, וייאלצו לשחרר את בני ישראל. לכן, ככל שהמכות היו על-טבעיות יותר, עוצמתיות יותר ומפחידות יותר - הן השיגו יותר את המטרה שלהן.

אבל נס המטה לא נועד 'להרשים' את פרעה בניסים רבים ובהתרחשויות מופלאות ששוברות את הטבע. בשונה מהמכות שיבואו אחר כך - כאן הקדוש ברוך הוא לא בא להראות שהוא יכול לחולל ניסים, ועוד אילו ניסים, אלא משהו אחר.

6. וכך אכן מפרשים פשטי המקרא - ראו בפירושים על הפסוק באבן עזרא, רלב"ג ועוד.

7. נתחומא כאן.

8. שבת, צז, א.

9. שם.

10. שם.

מה כן?

בתחילת סיפור המטה שהפך לתנין, התורה מספרת כי השם אמר למשה ואהרן כן¹¹: "כִּי יִדְבֹר אֲלֵכֶם פֶּרְעָה לֵאמֹר: תָּנוּ לָכֶם מֹפֶת". כלומר, נס התנין הגיע כמענה לבקשת פרעה שמשה ואהרן יעשו מופת, פלא שלא כדרך הטבע.

כל אחד מבין שפרעה לא ציפה שמשה ואהרן יענישו אותו או יזיקו לו. אז מה פרעה מבקש כאן ממשה ואהרן? - הוא מבקש הוכחה שהקדוש ברוך הוא באמת "בעל הבית", והוא אכן זה שמנהיג את העולם ומושל בו. בלשונו של רש"י¹², פרעה ביקש "אות, להודיע שיש צורך במי ששולח אתכם". "צורך" פירושו¹³ יכולת ושליטה. ו"מי ששולח אתכם" הוא השם, כמובן.

ההתרחשות הזו במפגש הראשון בין שליחיו של הקדוש ברוך הוא לבין פרעה בארמונו, הייתה יריית הפתיחה לכל המערכה, וכאן המטרה הייתה הפגנת שליטה. להראות מיהו בעל הבית, להוכיח שרק הקדוש ברוך הוא מחליט וקובע מה יקרה, בכל רגע נתון, גם במצרים החזקה ששלטה בעולם, לא רק מבחינה חומרית, צבאית וכלכלית אלא גם בהיבטים של כוחות שליטה רוחניים.

לכן, השם עונה לבקשת פרעה. הוא מוכן לחולל מופת שכל ה'פואנטה' שלו תהיה רק להבהיר מיהו "בעל הבית" על העולם. וזה קורה כאשר המטה של אהרן, כמטה ולא כנחש, בולע את מטות החרטומים.

מדוע דווקא הפעולה הזו מבטאת את שליטת השם בעולם ובטבע? - הרבי מסביר:

אילו הייתה הבליעה מתרחשת בהיות המטה תנין, ושבע התנינים לבלוע זה את זה - הרי למרות שכאשר תנין אחד בולע כמה וכמה תנינים זהו ענין ניסי, מכל מקום, עדיין אין הדבר מביע באופן בולט כל כך את הכוח והממשלה של הקדוש ברוך הוא על המצריים.

ודווקא בכך שהבליעה הייתה על ידי מטה, המדגיש כוח וממשלה, הושלמה מטרת ה"מופת" לפני פרעה - גילוי יכולת וממשלת הקדוש ברוך הוא על המצריים.

אנחנו חיים בעולם שבו התיאוריות הפוליטיות השולטות והמקובלות שמות דגש על ערכים כמו שוויון, שלטון החוק, חירות הפרט והגבלת כוחן של רשויות השלטון. אך בעבר רוב האנשים חיו תחת שלטון ריכוז וסמכותני, ועד היום עדיין יש בעולם מקומות שמתנהלים בשיטות משטר שונות לחלוטין, בהן הכוח מרוכז בידי השלטון ואין בפניו כמעט מעצורים ומגבלות.

אחד מסמלי השליטה ללא מעצורים הוא המקל, "המטה". בתורה, המטה הוא מושג שכיח. די אם נזכיר את מטות נשיאי השבטים, או את "שרביט הזהב" של אחשוורוש אשר בעזרתו הוא דן אנשים למוות או לחיים. כך גם המטה עימו הגיע אהרן למפגש המכריע עם פרעה, היה פריט שביטא את הסמכות והכוח של אהרן.

לכן, מכת המחץ של נס המטה הייתה אקט הסיום שלו: מטה אהרן, בהיותו מטה - סמל מובהק לכוח ושליטה - 'בולע' אל תוכו את כל המטות האחרים שהשליכו לזירה החכמים, המנהיגים הפוליטיים, המדעיים, הפילוסופיים והרוחניים של מצרים, "החכמים, המכשפים והחרטומים".

האמירה כאן מהדהדת וחד משמעית. זה לא עוד 'קרב נחשים'. זהו אות ברור לכך שהשליטה של הקדוש ברוך הוא, שמשה ואהרן הם נציגיו ושליחיו, עוצמתית כל כך, שהיא מאפילה על כוח בית המלוכה המצרי ו'בולעת' אותו לחלוטין, מותירה אותו ריק מסמכות וכוח.

הדרך החינוכית

כפי שאנו כבר יודעים כתלמידיו של הרבי, סיפורי התורה אינם רק סיפורים יפים, אלא הם הוראות לחיים עבורנו. גם סיפור בליעת המטה, כפי שהעמקנו בו והארנו אותו, משמש הוראת דרך עבורנו, בסיטואציות מיוחדות במערכות יחסים בחיים.

על פניו, הסיפור הזה מדבר על אינטראקציה בין ממלכת הרשע, פרעה וחרטומיו, לבין שלוחי השם, משה ואהרן. בהתאם לכך, המשימה כאן היא לשבור ולהכניע את מצרים ואת כל אשר להם, כשכבר במפגש הראשון מוצהרת הכוונה: "הקדוש ברוך הוא עומד 'לבלוע' אתכם, לשלוט עליכם לחלוטין בלי להותיר לכם שום עצמאות".

בחיי עבודת השם, לעומת זאת, אנו לא מתמודדים עם ממלכת אופל שצריך להשמיד ולהכניע, אלא עם הסביבה שלנו, עם עצמנו, עם

11. שמות, שם, ט.

12. על הפסוק.

13. ראו בחזקוני, פירוש הרא"ש ועוד.

יהודים אחרים, עם בני משפחה, שכנים וחברים. ופעמים רבות עוד יותר - בבית פנימה, בחינוך הילדים.

כל המקרים הללו נכנסים תחת הכותרת של קירוב יהודים להשם. בכוחו של כל אחד לגרום לכך שילדיו, האנשים סביבו והמושפעים ממנו יוכלו להתקרב יותר להשם, לתורה ולמצוותיה. והשאלה הגדולה היא: איך עושים את זה?

כולנו שואפים לעשות זאת בצורה הנינוחה ביותר ומתוך שיקול דעת, אבל לפעמים אנו נקלעים לסיטואציות קיצון בהן עלינו להפעיל סמכות, ולעיתים בצורה נוקשה ואסרטיבית. האם זה מה שאנו לומדים, שצריך 'לבלוע' את כל מה שמסביב?

כמחונכי תורת החסידות, אנו מרגישים סלידה מסוימת מהגישה של רבנים ואנשי חינוך מסוימים שמייסדים את כל גישתם על "שמאל דוחה", על הלקאת הזולת, איומים בעונשים ודברים המייסרים את הנפש. ועם זאת, גם אנחנו יודעים שיש מצבים מיוחדים בהם אין ברירה, שאי אפשר להתחמק וצריך להשתמש גם בכלים הללו.

אך גם כאן, לחסידות יש גישה ייחודית. הרבי מלמד אותנו, למעשה, כיצד עלינו להשתמש בשיטות הללו, ולפעמים אף בצורה קיצונית - אך גם אז, זה בצורה המיוחדת שהחסידות מלמדת אותנו.

להתחיל באהבה

לפני שאנו לומדים על אותם מצבי קיצון בהם נדרשת הפעלת סמכות, חשוב קודם להבהיר את המובן מאליו:

כאשר יהודי ניגש "להתעסק" עם יהודי נוסף, צריך הדבר להיעשות, כהוראת חז"ל, באופן של "ימין מקרבת", מתוך אהבת ישראל. כהנהגת אהרן הכהן, "אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

וכדברי רבינו הזקן: "אף הרחוקים מתורת השם ועבודתו... צריך לְמַשְׁכֵּן בחבלי עבותות אהבה, וכולי האי ואולי יוכל

לקרבן לתורה ועבודת השם".

ויתרה מזו: אפילו אלו ש"מצווה לשנאותם" - "מצווה לאוהבם גם כן". ועוד זאת, צריך לעורר בליבו רחמים עליהם, "והרחמנות מבטלת השנאה ומעוררת האהבה".

בשונה לחלוטין משליחותם של משה ואהרן אל פרעה, השליחות שלנו כלפי יהודים אחרים היא **לא לבלוע!** רק אור ואהבה יכולים להצית נשמה נוספת!

נכון, ישנה דרך של 'מוסר', של הלקאה, של גערה ואפילו ענישה, אבל לא זו דרכנו. דרכנו היא דרך החסידות, דרך של אור וחום. הרבי, ושאר נשיאי החסידות, מגלים לנו כיצד יש להגיב להתנהגות שלילית שאנו מוצאים ביהודי אחר שיש לנו אחריות כלפיו - באהבת ישראל אמיתית.

בספר התניא, אדמו"ר הזקן מחדש שגם יהודי כזה שחטא, עד כדי כך שהוא נחשב לרשע שמצווה לשנוא אותו, כאשר הוא עובר עבירות בזדון ובאדישות למרות שהוא מודע לחומרה ולמשמעות שלהן, עלינו למקד את השנאה רק בצדדים השליליים שלו, ותוך כדי כך לזכור שבתוכו יש נשמה טובה שאותה דווקא צריך לאהוב ויש לרחם עליה.

כאשר יהודי, שנמצא תחת אחריותנו ותחום השפעתנו, נמצא במצב רוחני טעון שיפור, עלינו "למושכו בחבלי עבותות אהבה", כלומר, 'לקשור' אותו אלינו בחוטים עבים של אהבה. להאיר לו פנים, לעזור לו, להסביר לו עד כמה השם אוהב אותו, כמה יקרה הנפש האלוקית שבתוכו, ועד כמה השם משתוקק לכל מצווה שהוא יעשה. בסופו של דבר, גישה כזו גם תבטל את הצורך בשנאה, שכן ברור לנו שהיא תפעל עליו ותשנה אותו לטובה.

הדבר נכון גם לגבי המשפחה שלנו, הילדים שלנו. אם בעבר היה חינוך הילדים מלווה בעונשים חמורים ואפילו בענישה פיזית, בדורותינו דרך החינוך נעשתה מאירה יותר ומותאמת יותר לנשמות השבריריות והמבולבלות יותר. כדי לחנך את ילדינו לתורה ויראת שמיים, עלינו להרעיף עליהם אהבה, להראות להם עד כמה מתוקים חיי התורה והמצוות ועד כמה אנו שמחים ומאושרים ללכת בגאון בדרך אבותינו. וגם כאשר ילד משתולל, כועס ועושה דברים חמורים, עלינו למשוך אותו באהבה. להראות לו

א. סוטה מז, א. ו"נ. הובא להלכה בהל' תלמוד תורה לאדמו"ר הזקן פ"ד סי"ז.

ב. אבות פ"א מ"ב.

ג. תניא פל"ב.

עוד מציאות לעצמו כלל.

לפעמים צריך לדעת להוכיח חבר או תלמיד ולהעמיד אותו במקום. זאת, כאשר הדרך היחידה לגלות את הטוב הנסתר שבאותו יהודי היא על ידי שבירת ה'קליפה' שמעלימה על הנשמה הטהורה שלו.

אם יש מצב שבו כל קירובי האהבה לא מועילים, שכל המילים הטובות והחיזוקים לא גורמים לנשמה לבצבץ, זה סימן שהנשמה הקדושה מכוסה בשכבה עבה מדי של בוץ ולכלוך. יש איזה אוטם על הלב שמונע מאיתנו להגיע אליו. ובמקרה כזה, צריך פשוט לשבור את המעטה הגס הזה.

השבירה הזו נעשית לעיתים על ידי מילים נוקבות, על ידי דיבור ישיר למרות שלא נעים לשמוע אותו. "אצלנו בבית הכנסת אין מקום להתנהגות כזו", "המעשה שעשית חמור מאד, אסור שיחזור על עצמו". ככה, חד וחלק. אין ברירה, זו הדרך היחידה להגיע ל"פרי" המתוק שבתוך הקליפה העבה. הגערה תעזור לאותו אדם להזדעזע, לתפוס את עצמו בידיים ולחזור לתת מקום לנשמה שלו.

כך גם בחינוך. באותן פעמים בהן הילד מרחיק לכת, ואחרי שניסינו בחיבוק ובאהבה זה לא עזר, אין מנוס לפעמים מגערה ש'תאפס' אותו ותחלץ את הטוב שלו מהקליפה. בדרך כלל, אם עושים זאת במשורה, רק מתי שצריך ובצורה הנכונה, זה עובד. כאשר מציבים לילד גבול, כאשר אבא או אימא יוצאים מגדרם וגוערים בו, הוא תופס את עצמו וחוזר להיות ילד טוב.

אם גם זה לא עזר, אין מנוס מלנקוט באמצעי הקשה ביותר: ה**בליעה**. המשמעות של 'בליעה' היא השתלטות. להשליט את עצמך על אדם אחר, כך שהוא נשאר בלי שליטה ועצמאות.

זה נשמע מזעזע, וזה אכן מזעזע. על פי הדרכת התורה, זה דבר מופרך. אנשים שיש להם מידה רעה של שליטה בזולת, הם כמעט תמיד אנשים אכזריים שלא עושים זאת ממניעים חיוביים. אבל לכל דבר שהשם ברא, גם הרע ביותר, יש תועלת ושימוש כשיוודעים מתי ואיך להשתמש בו. ולכן

עד כמה אנחנו איתנו, עד כמה הוא יקר לנו, עד שהוא לא יהיה מסוגל להתנתק, ובסופו של דבר יחזור לדרך הישר.

חבלי עבותות אהבה

משפיע חסידי באחת הישיבות פנה פעם אל הרבי בשאלה חינוכית רגישה:

"בשבת האחרונה מסרתי שיעור חסידות לכמה נערים מהישיבה. באמצע השיעור, יצא אחד הנערים לכמה דקות, ולמרבה התדהמה חזר כשנודף ממנו ריח חזק של סיגריה. מרוב תדהמה לא אמרתי לאותו תלמיד דבר. אבל כעת אני מתלבט מה לעשות איתו אחרי מעשה חמור כל כך. האם לזרוק אותו מהישיבה?"

הרבי ענה תשובה מסקרנת: "עיין בספר אבות דרבי נתן, בפרק יב".

החסיד מיהר לעיין בספר הזה, ומצא שם את הסיפור הבא אודות אהרן הכהן:

"כשהיה אהרן מהלך בדרך, פגע בו באדם רשע ונתן לו שלום. למחר, ביקש אותו האיש לעבור עבירה, אמר: אי לי! איך אשא עיניי אחר כך ואראה את אהרן? אני מתבייש ממנו שנתן לי שלום. נמצא אותו האיש מונע עצמו מן העבירה".

התשובה הייתה ברורה. מי שמעוניין להשפיע ולתקן באמת, צריך להרעיף על החניך אהבה וקרבה, עד שמרוב בושה לא יהיה מסוגל לחזור על מה שעשה.

צריך לבלוע

לאחר ההקדמה החשובה הזו, עלינו לדעת כי אכן לפעמים יש צורך בגערה, בהטפת מוסר, בהעברת ביקורת ובהבהרה שהמצב הזה או ההתנהגות הזו היא קו אדום שאסור לחצות אותו:

אלא שלפעמים ישנו יהודי הנמצא במצב כה שפל, ה"טוב" שבו מוסתר כל כך, עד שיש הכרח להיזקק לעניין של "ירגיו אדם", להכאה בדברים.

ולפעמים העצה היחידה היא לפעול עליו ביטול ושבירה כללית" - פעולה של "בליעה", עד שהלה "יבלע" ולא יהיה

ד. ל' רז"ל - ברכות ה, רע"א.

ה. ראה בארוכה לקו"ש חט"ז ע' 122 ואילך.

ו. ראה לקו"ש חט"ז ע' 367 בפ"י המשנה (אבות פ"ג מ"ב) איש את רעהו חיים בלעו.

יש גם מושג של "בליעה חיובית".

נחשוב למשל על אדם שנמצא בהתמכרות קשה. הוא שבוי בתוך מעגל שוטה שאין לו דרך לצאת ממנו בעצמו. הדרך שלנו להושיע אותו היא לגרום לו להבין שכעת הוא צריך 'לשחרר' את השליטה שלו על עצמו, ולסמוך על מומחה בעיניים עצומות. זו באמת הפרקטיקה הנוהגת במכוני הגמילה. כצעד ראשון שיאפשר להתחיל בתהליך, שוללים מהאדם זכויות בסיסיות שלו על עצמו, וקובעים עבורו מחדש את סדר היום. אין ברירה אחרת. רק כך אפשר להתחיל לעבוד איתו ולהציל אותו מעצמו.

דוגמה קטנה מהחיים, שכל הורה פגש בעבודה החינוכית עם הילדים, היא כאשר ילד צריך לקבל זריקה או לעבור בדיקת דם, והוא משתולל ולא מאפשר לעשות זאת. במצבי חוסר ברירה, האבא נאלץ "לקחת לילד את השליטה", להחזיק לו את הידיים בכוח, כדי שהאחות או הרופאה תוכל לעשות את מה שהיא צריכה. ברור לכולם שהשליטה המוחלטת הזו היא למטרה חיובית והכרחית ונובעת ממניעים טהורים, כמובן, אם עושים את זה במידה הנכונה ובצורה הנכונה.

אם ניקח את זה לתחום הקירוב של יהודים אחרים לתורה ולמצוות, זה יכול להיות כאשר אנו פוגשים יהודי ש'נעול' בהבנה שלו, כפי שהוא מבין את התורה, מתוך חוסר מודעות, והוא בטוח שהוא נמצא בפסגת ההר. הוא זה עתה התקרב ליהדות, אבל ברור לו שהוא יכול לפסוק לעצמו הלכות בנושאים מהותיים בלי להתחיל להבין בהלכה. הוא אינו מסוגל לשמוע טיעון הגיוני. זה יכול לקרות, כאשר אולי מתוך תמימות, אדם עשוי לחשוב שהוא מבין יותר טוב מהתנאים ומפוסקי ההלכה, ומלא תלונות נגד דרך כזו או אחרת. דוגמה דומה היא מי שמתוך טיעונים של יראת שמיים מדומה מפריע לסביבה שלו, כשהוא נעול ומשוכנע בכך שהוא עושה את הדבר הנכון.

באותה סיטואציה שבה הרב שלו, או חבר קרוב, ניסה את דרך האור והאהבה, והוא רואה שהיא פשוט לא חודרת - הוא צריך להגיע למסקנה שאין ברירה וצריך פשוט 'לבלוע' אותו באופן זמני, כדי שהוא יוכל לפקוח את העיניים, להסתכרן עם המציאות ולהתקדם באמת בעבודת השם.

מי שעליו האחריות, צריך להמחיש לאותו אדם שנועול בתפיסה השגויה שלו, שכל תפיסת העולם שלו בנושא הזה מעוותת מעיקרה, ואם הוא רוצה להתחיל לעבוד את השם עליו לפתוח

דף חדש לגמרי. עליו לסמוך על הרב ולהתחיל ללמוד הכול מחדש, וצריך להטיח בו את האמת הזו בצורה ישירה, בלי לייפות את המציאות ואפילו אם זה יכאב, יפגע וישבור אותו.

אך דווקא במקרים כאלה, נדרשת זהירות יתרה. לא כל אחד רשאי 'לבלוע', וחייבים לעשות את זה בצורה נכונה - כפי שמלמד אותנו סיפור מטה אהרן.

לבלוע כמו מטה אהרן

גם כאשר אנו מבינים שאין ברירה וצריך להפעיל את טקטיקת ה'בליעה', עלינו לקרוא את סיפור המטה של אהרן שבלע את שאר המטות, ולגלות כיצד מדריכה אותנו התורה לעשות את זה נכון:

על כך באה ההוראה, שפעולת "בליעה" זו צריכה להיעשות על ידי "מטה אהרן":

לכל לראש הדבר צריך להיעשות על ידי מי שכל כולו חדור בחסד ואהבת ישראל אמיתיים, וממילא ברור שהסיבה היחידה לפעולה הנ"ל היא רק אהבת ישראל בתכלית שישנה בו, ואין מעורבות בזה חס ושלום שום סיבות ונמיות אחרות מצד המידות הרעות של נפשו הטבעית!

ובזה גופא יש להוסיף עוד הוראה - שפעולת ה"בליעה" צריכה להיות על ידי "מטה" ולא "תנין":

אין די בכך שהסיבה לפעולה היא מצד אהבת ישראל, אלא גם פעולת הבליעה עצמה, אסור שתיעשה כדרכו של ה"תנין", מתוך רגש של כעס כו', כתנין שתכונתו וטבעו להפחיד ולהזיק" - אלא רק כ"מטה".

המשפיע, המוכיח, צריך לעשות זאת כמו "מקל", ללא כל רגש של רוגז וכעס, חס ושלום, ואף ללא הרגשה של מציאות עצמו. עליו להיות נקי מהרגשת עצמו

ז. ראה דרמ"צ פט, ב.

ח. אף שגם באופן זה עושהו "לא להנאת עצמו רק לקיים שליחותו ית", כנחש שאין לו הנאה בנשיכתו (ראה ענף יוסף לע"י יומא כג, א) - אבל מ"מ יש איבה בלבו (ראה רש"י יומא שם).

כמקל^ט, ולהבטיח ש"לא נתעבה" על ידי זה.

ובכן, כפי שלמדנו, בנס מטה אהרן יש שלושה חלקים עיקריים: 1. המטה היה של אהרן הכהן; 2. מי שבלע את הנחשים היה המטה, לא הנחש; 3. המטה לא התעבה ולא השמין בעקבות בליעת המטות האחרים.

אלו הם למעשה שלושה כללי ברזל שמעצבים את הגישה הנכונה להפעלת שליטה על משהו אחר בעת הצורך:

התנאי הראשון להפעלת השליטה הוא לאחוז במטה של **אהרן הכהן** - כלומר, המדריך, הרב או החבר, צריך להיות נקי לגמרי מתאוות שליטה או כוח. המניעים שלו חייבים להיות טהורים, ועליו לעשות זאת אך ורק מאהבה.

כמו שרק אימא יכולה להחזיק את היד של הבן שלה בכוח כשהוא מקבל זריקה, כך רק אדם שכולו מלא אהבה, כמו אהרן הכהן שהיה סמל לאהבה, רק הוא יכול לקחת על עצמו משימה כזו של ניהול והדרכת משהו אחר, כאשר הוא 'עוצם את העיניים' וסומך באופן בלעדי על זה שמדריך אותו, בלי שיקול דעת ובלי מרחב עצמאי.

זו ההוראה מכך שהמטה שבלע היה "מטה אהרן". אם אינך בטוח במאה אחוז שהמילים אותן אתה עומד לומר, שעומדות לעזע את העומד מולך, נאמרות מתוך לב גדוש באהבה; אם אתה חושש שיש בהן אולי אפילו שמץ של ביטוי לביקורתיות ושיפוטיות שלך - חדל! אינך ראוי לעשות זאת. השאר את העבודה הזו למשהו אחר, "מתלמידיו של אהרן הכהן", שכולו היה לב אוהב ישראל.

הכלל השני הוא: תבלע - אבל אל תבלע כמו נחש, אלא כמו מטה. אל תהיה "תנין" מפחיד ומאיים, אלא מקל שיוודע 'להכות' רק בצורה יבשה ובלי דרמות. במילים פשוטות: אל תערב פה אמוציות, אל תטיח את הביקורת מתוך כעס,

ט. ראה רמב"ם הל' דעות פ"ב ה"ג "יראה עצמו בפניהם שהוא כועס . . וטהר דעתו מיושבת . . והוא אינו כועס". ולהעיר מדויק ל' אדה"ו (הל' ת"ת בסופו): חייב להראות עליהם רוגז ולהכלימם כדי לזרזם ולחדדם (ולא כדברמב"ם (הל' ת"ת פ"ד ה"ה) "חייב להגזיז עליהם", ובשו"ע יו"ד (ס' רמז ס"א) "חייב לכעוס עליהם"). וראה ליקוט פירושים כו' לאגה"ת (קה"ת תשמ"ו) ע' קנא בהערה.
י. יומא ט, ב.

עלבון או קנאה. יכול להיות שהמניע שלך נאצל ואתה באמת רוצה להציל משהו מעצמו, אבל אתה לא מסוגל להתאפק ולעשות את עבודת החינוך הזו בזהירות ובצורה נעימה. גם זה פוסל אותך מהמשימה.

והכלל השלישי הוא: אל 'תשמין' מזה. גם כשאין ברירה וצריך להטיח מילים נוקבות שתפקידן להביא משהו אחר להכרה עד כמה הוא נמוך ובעייתי וזקוק לעזרה, זה צריך להיות טהור ונקי. ואילו אם יש לך בעקבות פעולת הביקורת הזו אפילו קמץ של סיפוק, הנאה או עליונות - זה תמרור אזהרה בזהירות שאומר שהתפקיד הזה לא מתאים לך.

הדרכה של יהודי אחר באופן של לקיחת שליטה ושליטת עצמאות, בין אם מדובר על תלמיד, על ילד או על חבר טוב, צריכה להיעשות אך ורק מתוך דאגה ואכפתיות אמיתית למחונך. למחנך או להורה אסור בשום פנים ואופן ליהנות מכך, לחוש תחושת עליונות על פני החניך או להרגיש איזשהו פורקן, "הנה, עשיתי את זה".

לסיכום, כאשר אנו נדרשים 'לשלוט' על יהודי אחר, עלינו לעשות זאת ממניע של אהבה ודאגה ("מטה אהרן"), המעשה עצמו צריך להיות נקי מרגש של כעס, נקמה או זלזול בזולת ("מטה"), ואסור לערב תחושה של סיפוק, הנאה, התרגשות או עליונות בעקבות השליטה הזו ("לא נתעבה").

רק כך משיגים את התוצאה הרצויה. הפעולה איננה 'מדכאת' ומשפילה את אותו יהודי, אלא להפך, היא מתחילה להתניע בו תהליך השתנות אמיתי שבו הוא בונה את עצמו מחדש כמו שצריך:

ואזי יפעלו הדברים שהמושפע אכן "יבלע" במטה אהרן למעלותא. היינו, שיהיה חלק מ"תלמידיו של אהרן" המוכיח, ולמעלה מזה - חלק מאהרן הכהן, "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבת לתורה". והדבר אף ייעשה מציאותו גם בגלוי, כיוון שהפך הטוב התבטל ממנו לגמרי.

ועבודה זו תמחר גם את היציאה מגלות זו האחרונה, שהרי אהבת חינוך מבטלת את סיבת הגלות - שנאת חינוך.

איך פותרים בעיות דיבור?

איך מטיבים את חיתוך הדיבור, ומה יכול לסייע להתגבר על גמגום? - הפתרון המחשבתי בחיזוק הביטחון בה', ועצות מעשיות בנושא

לנסות לעקוף את הבעיה מלכתחילה ולהימנע מאותן מחשבות. ולכן, ככל שימעט בשימת לב לאופן דיבורו, ולא יתרגש מזה שלעת עתה [שנכון לעכשיו] צורת הדיבור שלו אינו כדבעי [כמו שצריך], יתווסף בהצלחת הטיפול ויוסיף בהטבת המצב.

(אגרות קודש, כרך יד, אגרת הלז)

כותב במכתבו אל"י אודות חיתוך הדיבור שלו, שדורש הטבה.

וצריך להתייעץ עם רופא מומחה במקצוע, מכיוון שכמה טיפולים חדשים חידשו בזמן האחרון, המועילים כגון דא [במצבים כאלה].

וכיוון שלרובא דרובא [ברוב המקרים] הרי זה קשור גם כן עם כוח המחשבה [הקושי בדיבור נובע ממחשבות מסוימות], הנה הפתרון הוא

כותב במכתבו אל"י אודות המיחוש [הלקות] שלו, גמגום בדיבור, וכן כותב אשר כבר שאל דעת רופא בעניין וזה לא הועיל לו.

ולפלא קצת הדבר, שהרי רופאים מומחים במקצוע זה יש להם כמה דרכים ואופני טיפול, ובטח ימצאו גם את הטיפול המתאים בשבילו. ולכן כדאי שימשיך את הטיפול הרפואי המקצועי בבעיה.

ועל"י להוסיף על כך, ועיקר הוא [זו] הוספה חשובה ועיקרית, אשר בכלל [בדרך כלל] תלוי הוא [הגמגום] [במידה [רבה] חשובה על כל פנים [לפחות]] בביטחון עצמו [עצמי] ובמצב העצבים.

שלכן, העצה היעוצה [שאני מייעץ לך] בכל אופן [בכל מקרה], אפילו כשעושים איזה [כל מיני] טיפולים, היא שיתחזק האדם במידת [בתכונת] הביטחון בהשם - שהוא יסוד אמונתנו, ביטחון בהשם יתברך, שהוא בורא העולם ומנהיגו, ומשגיח בהשגחה פרטית על כל אחד ואחד, ועצם

הטוב הוא [והוא הטוב המושלם].

שמה מובן, בלשון נעים זמירות ישראל [דוד המלך בתהלים]: "השם לי - לא אירא". שזהו [ההכרה הזו] שוללת את הבושת [הבושה] מפני בני אדם שבסביבתם הוא נמצא.

ויש לי תקווה חזקה אשר השם יתברך ינחה בטוב [בצורה נכונה] לפניו. וככל שיוחקק [שייחקק] עוד בהבנתו שהוא עומד לפני מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא, יתמעט החשש שלו מפני מה שיאמרו האנשים העומדים אצלו [לידו] על אופן [צורת] דיבורו - ואז יוטב הדיבור בדרך ממילא, ובפרט ביחד עם הטיפול.

כן להוסיף שיש עוד נקודה בנושא האמור. והוא, שכשבא לתיבה [לומר מילה מסוימת] וחושש שלא יוכל לבטאה בסדר, לא יילחם עם עצמו לבטא תיבה זו דווקא, כי אם יחליפנה בביטוי אחר וכיוצא בזה.

(אגרות קודש, כרך יט, אגרת ז'קעג)

הביאור מופיע בגופן כזה. מילים שעוזרות לשטף הקריאה הכנסנו ללא סוגריים, מילים שמבארות מושגים או מילים - מופיעות בתוך סוגריים.

לכית חב"ד, בית הכנסת, לעסק או לחוסר החינוכי
התוכן מתעדכן כל העת, בקטעים רלוונטיים תוכן מרתק ומותאם לקהל היעד

החציה החודשית: 35% הנחה
לשנה הראשונה

JEM ישראלי < did.li/JEM-tv < 03-3883554

לחיות עם הרבי - סביב השעון
וידאו מהרבי ברצף בכל שעות היממה

הבן ממצרים // מאמר "ידבר גו' וארא" – ספר המאמרים תשי"ב

כיצד דווקא הריחוק מעורר את אהבת הבן לאביו? מה מסתתר מאחורי המילים "וארא... בא-ל ש-ד-י"? וכיצד דווקא הירידה למצרים מביאה ל"וידעתם כי אני הוי"י"? – עניין הגלות והגאולה ממצרים בעבודת ה' האישית

— א —

האהבה המסותרת מתגלה על ידי "מצרים" דווקא

"כִּי נַעַר יִשְׂרָאֵל וְאֵהָבָהוּ, וּמִמִּצְרַיִם קִרְאתִי לְבָנִי".
על דרך משל: בן שנמצא בקרוב לאביו ואביו מקרבו, שאז מתרחב הבן לעשות מילין דשטותא [דברי שטות] מצד קטנות המוחין, אף שהוא נגד רצון אביו. ואף אם אביו מוכה בידו אינו משגיח בו ואינו שומע לקולו.

ורק כשאביו גוער בו ודוחפו לחוץ ואומר לו שאינו אביו וכהאי גוונא [ובדומה לזה], אזי מתעורר ומתגלה אהבת הבן אל האב בהתגלות לבו, וצועק במר נפשו שאינו רוצה לפרד מאביו, ומכל שכן כשלא יקרא בשם אביו כו'.

וכן הוא הענין באהבת ישראל למקום ברוך הוא המסתתר בלב כל אחד ואחד מישראל:

דכאשר ישנו ענין הקרוב ("ואהבהו"), יכול להיות "נער ישראל", שיעשה מעשי נערות וקטנות;

ודוקא "ממצרים קראתי לבני":

דעל ידי "מצרים" הוא מצר וקטנותו, על ידי זה "קראתי לבני", שעל ידי זה הוא גלוי האהבה ביתר שאת.

— ב —

'יציאת מצרים' נפעלת דווקא מתוך המיצר והריחוק

וזהו ענין גלות מצרים:

דהנה, יש בחינת מצרים דקדשה ובחינת מצרים דלעמית זה.

בחינת מצרים דקדשה הוא שמסתפק בלמוד

התורה על פי חייב השלחן ערוך, וכן בקיום המצוות די לו באפן דמצוות אנשים מלמדה, ויצא ידי חובתו לפי ראות עיניו.

ומבחינת מצרים שבקדשה, הנה על ידי רבוי ההשתלשלות כו', יכול להיות גם בחינת מצרים דלעמית זה, והינו, שנכשל בפגם הבדית.

ולפעמים הרי זה באפן שמטמאין אותו בעל פרחו במקרה לילה, ועל זה נאמר "אשר מצרים מעבדים אתם".

וענין יציאת מצרים הוא בחינת תשובה על ידי ענין זה עצמו:

כשרוצה בעצמו שהוא רחוק מה' בתכלית, שזהו כמו הבן שאביו דוחפו לחוץ ואומר לו שאינו אביו, שאינו יכול לסבל זאת כלל, ועל ידי זה הנה "ממצרים קראתי לבני", שדוקא המצר והרחוק מעורר אצלו את ההרגש שהוא בני כו'.

— ג —

ההמשכה על ידי התשובה היא בבחינת בלי גבול

וזהו מעלת ענין התשובה.

שגם מי שאינו זוכה שיהיו ימיו שלמים, שחסר בלבבושי התורה ומצוות שלו, אפשר שתהיה התקשרות נפשו בעצמות ומהות על ידי התשובה.

ואדרבה, יש מעלה בהתקשרות שעל ידי התשובה על ההתקשרות שעל ידי לבושי התורה ומצוות:

כי, ההמשכה שעל ידי לבושי התורה ומצוות היא בבחינת גבול.

והינו, שלפי ערך עבודתו בקיום התורה ומצוות, הנה באפן כזה היא ההמשכה, שהיא מבחינת 'ממלא כל עלמין' [האור האלוקי כפי שהוא

בַּהֲתַאֲמָהּ לַגְדְּרֵי הָעוֹלָם הַמְּגוֹבֵל.

אָבֵל עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה, הָרִי עֲנִין הַתְּשׁוּבָה הוּא
”בְּשַׁעֲתָא חָדָא וּבְרִגְעָא חָדָא”³, וְהַמְשָׁכָה שֶׁעַל יְדֵי
זֶה הִיא בְּבַחֲנִית בְּלִי גְבוּל.

וְלָכֵן הַהֲמָשְׁכָה שֶׁעַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה, בְּחִינַת
”מִמְצָרִים קָרָאתִי לְבָנִי”, הִיא הַמְשָׁכָה נַעֲלִית עוֹד
יוֹתֵר, בְּבַחֲנִית בְּלִי גְבוּל.

— ד —

הגילוי לאבות היה “בא-ל ש-די” – גילוי מוגבל בלבד

וְזֶהוּ ”וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֶ-ל
שֶׁ-דִּי גו’”.

הֵינּוּ, שֶׁהַגְּלוֹי לְאֲבוֹת הוּא בְּחִינַת ”אֶ-ל שֶׁ-דִּי”,
דְּבִכְלּוּת זֶהוּ בְּחִינַת מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין.

וּבְפִרְסוּתִית יוֹתֵר יֵשׁ בָּזֶה פְּמָה מִדְּרֹגוֹת.

דִּהְיָה, אָמְרוּ רַז”ל⁴ שֶׁהִיא הָעוֹלָם מְרֻחֵב וְהוֹלָה,
עַד שֶׁגָּעַר בּוֹ הַקֶּבֶ”ה כּו’. שֶׁנֶּאֱמַר ”אֲנִי אֶ-ל שֶׁ-דִּי” –
”אֲנִי הוּא שֶׁאֲמַרְתִּי לָעוֹלָמִי דִּי”. שֶׁזֶּהוּ טִבַּע הָעוֹלָם
שֶׁהוּא בְּבַחֲנִית הָעֵלֶם וְהַסֵּתֵר.

וְיֵשׁ מִדְּרָגָה עֲלִיוֹנָה יוֹתֵר בְּ”אֶ-ל שֶׁ-דִּי”, שֶׁמּוֹרָה
עַל רַבּוֹי הַהִשְׁפָּעָה. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: ”וְהִרְיָקְתִּי לָכֶם
בְּרָכָה עַד בְּלִי דִּי”, כּוֹלָל גַּם רַבּוֹי הַשְׁפָּעָה בְּהִמְשָׁכַת
אֲלָקוֹת לָעוֹלָמוֹת, כְּפִרוּשׁ הַמִּדְרָשׁ⁵ ”שֶׁדִּי בְּאֲלָקָתִי
לְכָל בְּרִיָּה”.

אָמֵנָם, כָּל זֶה הוּא רַק ”דִּי סְפוּקָא”, וְכֵמוֹ ”דִּי
מַחְסְרוֹ אֲשֶׁר יִחְסֹר לוֹ”, שֶׁכָּל זֶה הוּא עֲנִין שֶׁל מְלוֹי
הַחֲסָרוֹן בְּלָבָד, וְלֹא עֲנִין שֶׁל גְּשִׁירוֹת וּמוֹתָרוֹת.
שֶׁזֶּהוּ כְּלָלוֹת עֲנִין הַהֲמָשְׁכָה שֶׁבְּבַחֲנִית מִמְּלֵא כָּל
עֲלָמִין בְּלָבָד.

— ה —

על ידי גלות מצרים נפעל גילוי שם הוי', גילוי בלתי מוגבל

אָמֵנָם עַל יְדֵי הִזְרִידָה לְגָלוּת מִצְרַיִם דִּקְא, הִנֵּה
”מִמְצָרִים קָרָאתִי לְבָנִי”, שֶׁעַל יְדֵי זֶה הִגִּיעוּ לְגָלוֹי
שֵׁם הָיְ”ל, שֶׁהוּא עֲנִין הַהֲמָשְׁכָה שֶׁבְּבַחֲנִית בְּלִי גְבוּל.

וְזֶהוּ אוֹמְרוֹ ”וַיִּדְבֹּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אֲנִי הָיְ”ל”.

דִּהְיָה פְּסוּק זֶה הוּא מַעֲנֶה עַל שְׁאֵלַת מֹשֶׁה
”לָמָּה הִרְעַתָּה לָעָם הַזֶּה”⁶, הֵינּוּ, לָמָּה הוֹצֵרְךָ
לְהִיּוֹת כָּל עֲנִין גָּלוּת מִצְרַיִם.

וְעַל זֶה בָּא הַמַּעֲנֶה ”וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי הָיְ”ל” –
דְּתַכְלִית עֲנִין גָּלוּת מִצְרַיִם הוּא שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה
גָּלוֹי שֵׁם הָיְ”ל.

וְאִף שֶׁגַם אֲצֵל הָאֲבוֹת נֶאֱמַר שֵׁם הָיְ”ל, הִנֵּה שֵׁם
הָיְ”ל שֶׁנֶּאֱמַר אֲצֵל הָאֲבוֹת הוּא רַק שֵׁם הָיְ”ל דִּלְתַּתָּא,
שֶׁזֶּהוּ עֲנִין שֵׁם הָיְ”ל מְלִשׁוֹן מַהֲוֶה, שֶׁזֶּהוּ הַבְּחִינָה
שֶׁשִּׁיכַת לָעוֹלָמוֹת [שֶׁמֵּהֵנָּה אֵת הָעוֹלָמוֹת].

אָמֵנָם, עַל יְדֵי גָלוּת מִצְרַיִם אֲזִי ”וַיִּדְעָתָם כִּי אֲנִי
הָיְ”ל”, שֵׁם הָיְ”ל דְּלַעֲלָא. שֶׁזֶּהוּ עֲנִין שֵׁם הָיְ”ל מְלִשׁוֹן
”הִנֵּה הִנֵּה וְיִהְיֶה כְּאֶחָד”, בְּחִינַת בְּלִי גְבוּל.

וְעֲנִין זֶה בָּא עַל יְדֵי עֲבוּדַת הַתְּשׁוּבָה כְּנֻזְכָּר
לַעֲלִיל.

— ו —

הגילוי שעל ידי התשובה הוא בדוגמת ‘ירושה’

וְעַל זֶה נֶאֱמַר ”וַנִּתֵּן אֹתָהּ לָכֶם מוֹרָשָׁה”:

כִּי הָאֲהָבָה הַבָּאָה מִבְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה הִיא כְּמוֹ
יְרוּשָׁה שֶׁנִּפְּלָה לּוֹ הוּן רַב אֲשֶׁר לֹא עִמַּל בּוֹ.

וְכָךְ הָאֲהָבָה וְקִרְבָּת ה’ הַבָּאָה עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה
וְהַבּוֹשָׁה הִיא שְׁלֵא עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים דְּבִר יוֹם
בְּיוֹמוֹ, כִּי אִם בְּשַׁעֲתָא חָדָא כּו’.

וְהוּא עֲנִין הַבָּא בְּתוֹרַת יְרוּשָׁה, שֶׁעֲנִין הַיְרוּשָׁה
הוּא מַצֵּד שִׁישׁ לַיּוֹרֵשׁ יַחַס אֶל הַמּוֹרִישׁ, וְאִינוּ נֹגֵעַ
בָּזֶה מַצֵּב הַיּוֹרֵשׁ, וְלָכֵן גַּם חֹרֵשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן יוֹרֵשׁ,
כִּי הַעֲקָר הוּא שִׁישׁ לּוֹ יַחַס אֶל הַמּוֹרִישׁ.

וְזֶהוּ ”מוֹרָשָׁה אֲנִי הָיְ”ל”:

שֶׁבְּכַדִּי לְהַגִּיעַ לְבַחֲנִית הָיְ”ל דְּלַעֲלָא הָרִי זֶה רַק
עַל יְדֵי עֲנִין הַיְרוּשָׁה.

וְיֵשׁ לְהוֹסִיף:

שֶׁ”מוֹרָשָׁה” הוּא גַּם מְלִשׁוֹן רֹאשׁ, וּמּוֹרָה
עַל הַהִתְקַשְּׁרוֹת עִם רֹאשׁ הָעֵדָה, ”רֹאשִׁיכֶם
שִׁבְטֵיכֶם”⁷, וְהֵינּוּ, שֶׁכַּדִּי שֶׁגַם ”חֹטֵב עֵצֶיךָ
וְשׂוֹאֵב מִימֶיךָ” יִגִּיעוּ לְגָלוֹי שֵׁם הָיְ”ל, צָרִיךְ לְהִיּוֹת

3. זח”א קכט, סע”א ואילך.

4. חגיגה יב, א. בראשית רבה פרשה מ”ו, ג.

5. מלאכי ג, י.

6. בראשית רבה שם.

7. ראה זוהר ח”ג יא, ב.

8. שמות ה, כב.

9. שמות ו, ח.

10. נצבים כט, ט.

התוועדות משפחתית
לשולחן שבת

שולחן שבת חסידי

כך מחוללים "מופת"

מה היה סוד ברכת הרבי ב'יחידות' המפתיעה של הרב שוחט? וכיצד המחיש הרבי לסטודנטים מהו "מופת"? – ה"מופתים" שכולנו יכולים לחולל

לא סתם 'מופתים'

מספר הרב עזרא בנימין שוחט:

לאחר שנולדו לי ולזוגתי הראשונה, עליה השלום, בננו ובתנו הגדולים, במשך שבע שנים לא נולדו לנו עוד ילדים. כתבתי לרבי פעמים רבות וביקשתי ברכה לילדים נוספים, אך בכל שבע השנים הללו הרבי לא ענה על כך.

לקראת כ' מנחם אב תשל"ה נסעתי עם בני המשפחה אל הרבי. באותה שנה כבר נכנסתי ל'יחידות' לרגל יום הולדתי שחל בחודש אדר, כך שחשבתי שלא אוכל להיכנס בביקור זה ל'יחידות'. אך באופן מפתיע זכינו להיכנס ל'יחידות' בלילה שטרם שובנו לטורונטו.

כאשר נכנסנו ל'יחידות' מסרתי לרבי את הפתקה והרבי ענה לכל מה שכתבתי בה.

לאחר מכן הביט הרבי עלינו, ואמר: 'אומנם יש לך בן ובת וקיימת את מצוות 'פרו ורבו', אבל יהודי צריך להדר במצוות. למה אין לך יותר ילדים?'. לא ידעתי מה לומר, הרי כבר כתבתי כמה מכתבים ולא קיבלתי תשובה...

הרבי המשיך ואמר, כאילו בלי קשר: 'אתה

תדפיס חידושי תורה', ופנה לאשתי עליה השלום ואמר לה שתשפיע על השכנות היהודיות שלא מדליקות נרות שבת קודש - שידליקו נרות. הרבי אף נתן לה שבעה או שמונה דולרים כדי שכל אחת מאותן שכנות תיתן אותם לצדקה.

לאחר ה'יחידות' הזו יצא לי להדפיס שני עניינים בדברי תורה בקובץ פלפולים, ואשתי פעלה על שבע או שמונה נשים להדליק נרות, נפקדנו בבת, וכעבור שנה נוספת נולדה לנו בת נוספת.

לאחר מכן הייתה הפסקה של חמש שנים נוספות, ועלה בדעתי שבשעתו הדפסתי את חידושי התורה מתוך לחץ, מאחר שהרבי הורה לי; עתה החלטתי לעבור על כך שוב והוצאתי לאור שני קונטרסים בני חמישים עמודים באותם עניינים. אז נולדו לנו עוד תאומים...

הסיפור הזה מבטא שהרבי לא סתם חולל 'מופתים'. הרבי תמיד קישר את זה עם חיזוק התורה והמצוות. רוצה עוד ילדים? - תעשה משהו בשביל זה, תשפיעי על נשים להדליק נרות שבת, תדפיס דברי תורה.

איך מחוללים מופת?

תוצאה מהם. כלומר: הגשמיים - כל מה שמתרחש בעולם הזה, נובעת מן הרוחניות - ממה שמתרחש בעולמות הרוחניים.

בהתנהלות הטבעית והרגילה, אנו מחוללים שינויים בעולם הגשמי עם הכלים העומדים לרשותנו כאן. לדוגמה: כאשר הרופא מבצע טיפול רפואי, הוא משתמש באמצעים הגשמיים שהקב"ה ברא בעולם, ופועל באמצעותם לריפוי הגוף.

החידוש של "מופת" הוא בכך שהשינוי שאנו

בחודש אדר תש"כ קיבל הרבי ל'יחידות' מיוחדת, קבוצת סטודנטים יהודים מארגון "הלל" בניו יורק. במהלך ה'יחידות' הציגו הסטודנטים מגוון שאלות בנושאי יסוד ביהדות, והרבי השיב עליהם בהרחבה.

לקראת סוף ה'יחידות' שאל אחד הסטודנטים: 'האם יש בכוחו של הרבי לחולל מופתים?'...

בתור מענה, ביאר הרבי קודם כל מהו 'מופת': העולם הגשמי שבו אנו חיים, הוא חוליה אחרונה בשרשרת העולמות הרוחניים, ומהווה

מתרחש בעקבות הריפוי של 'איברי הנפש' הרוחניים שלמעלה.

רואים לעינינו, כאן בעולם הגשמי, מתחולל באמצעות שינוי בעולם הרוחני, שממנו באה המציאות הגשמית. הריפוי של איברי הגוף

טיפול מ"למעלה"

ששורים במעשיו, הם למעלה מחשבון ולמעלה ממה שמשוער מצד הסטנדרטים של העולם, כיוון שהוא פועל ומשנה את המציאות "למעלה".

בסיום ה'יחידות', פנה הרבי לסטודנטים ואמר: ברצוני לבקש מכם משהו, ואף לחולל "מופת" בו זמנית... הרבי ביקש מהם להוסיף בשמירת התורה והמצוות ולהשפיע בנושא גם על הסובבים אותם. זהו הלא "מופת", להנכיח את המציאות הרוחנית בתוך העולם הגשמי...

לאחר שהבנו מהו "מופת", הסיק מכך הרבי, כי בעיקרון בכוחו של כל יהודי לחולל "מופת":

כאשר יהודי מתפלל, מתנהג בהתאם להוראות התורה ומקיים את המצוות כראוי ובהתלהבות - הרי בכך הוא מגלה את הנשמה האלוקית שבתוכו, שמחוברת בקשר עמוק ומהותי עם הקב"ה, עם המציאות הרוחנית שמעל העולמות.

בכך, יהודי מחולל "מופת". הוא משפיע על העניינים הגשמיים שלו כאן בעולם באמצעות 'טיפול' באמצעים רוחניים. הברכה וההצלחה

יותר מהמחויב

בלבד, הרי במידה כנגד מידה גם נותן לו ה' את ברכתו בשפע גשמי כפי המחויב, כפי הנהגת הטבע. כפי שאומרת התורה: "אם בחוקתיי תלכו... ונתתי גשמיכם בעיתם".

אך כאשר האדם אינו מסתפק בקיום המצוות כפי הסטנדרט המחייב, כפי שהם על פי דין בלבד, אלא מחפש להוסיף ולהדר במצווה ככל יכולתו - מעניק לו הקב"ה גם כן ב"מידה כנגד מידה" ב"מופת" שחורג מהסטנדרטים של העולם, למעלה מהטבע.

אופן ההנהגה שבו בחר ה' להנהיג את העולם, הוא בדרך הטבע דווקא. הלא "אין סומכין על הנס", ועבור הפרנסה, לדוגמה, צריך האדם לכתת רגליו ולעמול, ולא לחכות שהיא תגיע מאליה משמיים. ה"מופת", המאורע העל-טבעי, הוא דבר יוצא דופן, שלא כפי הסטנדרט הרגיל.

הנהגתו של הקב"ה היא ב"מידה כנגד מידה". בהתאם להנהגת האדם בעבודת ה', כך גם מתנהג עימו ה' ומשפיע עבורו שפע מלמעלה.

כאשר יהודי מקיים תורה ומצוות כפי המחויב

הרבי 'ירים' עבורך

היא... אלא שלא צריך לחפש זאת; מי שמחפש מופתים - שולחים אותו למקומות אחרים ששם היה ה'סדר' של מופתים...

צריכים להיות 'מונחים' בעניינים נעלים יותר - בביצוע הציווי שהטילו עליו, ולא לעסוק ב'להרים' את ה'מופת'... ואז, יזכה שהרבי הנשיא בעצמו יתכופף ויגביה עבורו את ה'מופת', וימלא את משאלות לבבו לטובה. אבל הוא בעצמו, למרות ש'מרובים צורכי עמך ודעתם קצרה', עליו לעסוק בעניינים נעלים יותר!

(מבוסס על 'יחידות' ח' אדר תש"כ; שיחת נר ה' דחנוכה תשי"ג)

בהתוועדות שבת פרשת לך לך תשכ"ה, דיבר הרבי על הצורך לפעול בענייני השליחות, מתוך ביטחון גמור שלבסוף יהיה זה באופן הכי טוב, ו"להנאתך ולטובתך".

בהקשר לזה, הוסיף הרבי ואמר:

ידוע מה שסיפר אדמו"ר הזקן כי במזריטש 'התגלגלו מופתים', אבל היו עסוקים בעניינים נעלים יותר, ולכן לא טרחו אפילו להתכופף ולהגביה אותם...

ולכאורה, מה 'נוגע' לנו לדעת זאת? אלא בהכרח לומר שאף עתה ישנם מופתים, שהרי "לא נפלאות

באמירת ברכת החודש¹⁰.

- בברכת החודש אומרים: "ראש חודש שבט ביום השני הבא עלינו לטובה".
- לא אומרים "אב הרחמים"¹¹.

התועדות

- אחרי התפילה עורכים התועדות בבית הכנסת¹², באופן כזה שאחר כך יאכלו סעודת שבת בבית וימשיכו את ההתועדות עם בני הבית¹³. כדאי שגם הנשים והבנות יערכו התועדות בשבת או במוצאי שבת¹⁴.
- ביום זה, ממנו מתברך יום ההילולא של הרבי הרי"צ - י' שבט, צריך כל אחד לקבל על עצמו להוסיף ביתר שאת וביתר עוז במעשיו, תורתו ועבודתו של בעל ההילולא¹⁵.

יום ראשון

כט טבת, ערב ראש חודש

- היום אומרים גם את שיעור התהלים של יום ל בחודש¹⁶.
- בתפילת מנחה לא אומרים תחנון.
- בערב ראש חודש יש להוסיף בלימוד תורה, בתפילה ובנתינת צדקה¹⁷, וכן מחלקים לצדקה את מה שהצטבר בקופות הצדקה במהלך החודש¹⁸.
- ליל ראש חודש
- בתפילת ערבית, וכן בכל התפילות בראש חודש, מי שהוא בשנת אבל, רחמנא ליצלן, לא עומד חזן¹⁹.
- לא מכריזים "יעלה ויבוא" לפני שמונה עשרה בערבית ולא בשחרית מחר, אלא מזכירים לציבור בדפיקה על השולחן וכדומה²⁰.
- מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בתפילת ערבית, אינו חוזר ומתפלל.
- מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בברכת המזון -

שבת קודש פרשת וארא

כח טבת

שבת מברכים חודש שבט

תהלים

- בבוקר לפני התפילה אומרים את כל התהלים בציבור¹. נוהגים לומר את התהלים לבושים בחליפה וכובע וחגורים באבנט².
 - אחרי אמירת כל התהלים, מי שאין לו הורים יאמר קדיש יתום. אם נוכח במניין אדם בעל יארציט או בשנת אבל, רחמנא ליצלן, יאמר קדיש יתום אחרי אמירת כל ספר בתהלים³.
 - לא אומרים את הפסוקים המופיעים בפתיחת ספר התהלים ("לכו נרננה...") ובסיומו ("מי יתן...")⁴. הרבי לא נהג לומר את ה"הי רצון" לאחר כל ספר בתהלים. אך אומר הקדיש אומר אותו כהקדמה לקדיש.
 - אין להפסיד תפילה בציבור לצורך סיום אמירת התהלים⁵. ומי שלא הספיק לסיים את כל התהלים, ישלים זאת בהקדם, ולכל המאוחר ביום ראשון למוחרת⁶.
 - אחרי אמירת התהלים לומדים בציבור במשך כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר כך מתפללים⁷.
- #### ברכת החודש
- לידיעת הציבור, לפני ברכת החודש מכריזים את מועד מולד הירח⁸: ביום ראשון, בשעה 15:06 ו-11 חלקים.
 - החזן בברכת החודש (זה לא מוכרח להיות החזן של שחרית או של מוסף) אומר את הברכה בעמידה, וגם הציבור עומד⁹.
 - החזן לוקח את ספר התורה ומחזיק אותו בידו

10. קצות השולחן סי' פג בבדה"ש סי' ק, משערי אפרים שם סל"ו.
11. סידור אדמו"ר.
12. היום-יום, י' בניסן.
13. אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו כרך י עמ' ג.
14. ספר המנהגים עמ' 30. לקוטי-שיחות, כרך טז, עמ' 523.
15. ספר השיחות התשנ"ב ח"א עמ' 266.
16. ספר המנהגים עמ' 19.
17. התועדות תשמ"ו ח"ג ס"ע 593.
18. ספר-המנהגים עמ' 77.
19. ספר-המנהגים עמ' 8, 36.
20. שם, וס' "דיני ומנהגי ראש-חודש - חב"ד" פ"ז הערה 4.

1. אג"ק אדמו"ר מהרי"צ ח"ג עמ' תל.
2. כך נהג הרבי וכל הציבור עימו.
3. אג"ק של הרבי כרך י עמ' דש. ס' המנהגים עמ' 30 ועמ' 55.
4. שערי הל' ומנהג ח"ה סי' יג.
5. קובץ רד"ש עמ' 30.
6. 'היכל מנחם' ח"ג עמ' רסו.
7. אג"ק ח"ד עמ' תכג, קובץ מכתבים שבסו"ס תהלים 'אהל יוסף יצחק' עמ' 192, לוח היום-יום' כו כסלו וספר המנהגים עמ' 30.
8. סידור אדמו"ר. ליקוטי מהרי"ח (בראש ח"ג, בהשמטות לח"ב פחב), ושערי-רחמים על השערי-אפרים שער י ס"ק מז.
9. מג"א סי' תיז ס"ק א. שערי-רחמים שם ס"ק מג.

מהערב ועד מחר (בשקיעה²¹) - אם נזכר אחרי שאמר את שם השם בברכת "בונה ברחמיו ירושלים", אומר אחרי סיום ברכת "בונה ברחמיו": "ברוך... שנתן ראשי חודשים לעמו ישראל לזיכרון". ואם נזכר אחרי שכבר התחיל לומר "ברוך" של הברכה הבאה, ממשיך את ברכת המזון ולא חוזר.²²

מנהגי ראש חודש

- לא מסתפרים²³ ולא קוצצים ציפורניים בראש חודש²⁴.
- הנשים נוהגות לא לעשות מלאכות מסוימות בראש חודש, כמו תפירה²⁵ וגיהוץ של בגדים שלא צריך לאותו יום²⁶ - בכל מקום לפי מנהגו.²⁷
- נוהגים להוסיף מאכל מיוחד בארוחה לכבוד ראש חודש²⁸.
- בראש חודש יש להתאסף יחד בכל קהילה ובית כנסת, לערוך התועדות ובה יאמרו "לחיים" ויברכו איש את רעהו בכל הברכות הטובות, ידברו דברי תורה ויקבלו יחד החלטות טובות בענייני תורה ומצוות.²⁹
- מנהג עתיק ללמוד בכל ראש חודש פסוק אחד עם פירוש רש"י ופירושים נוספים מפרק התהלים האישי המתאים לגיל (לדוגמה, מי שהוא בן שלוש עשרה - פרק יד). אם יש בפרק יותר משנים עשר פסוקים (ובשנה מעוברת, אם יש יותר משלושה עשר), מחלקים את הפרק ולומדים בכל ראש חודש מספר פסוקים כך שבמהלך השנה ילמדו את הפרק כולו. ואם יש פחות פסוקים, חוזרים ולומדים שוב את הפרק.³⁰

יום שני

א שבת, ראש חודש

שחרית

- יש להשתדל במיוחד להתפלל שחרית במניין, כדי לומר הלל עם הציבור³¹. ומי שמאחר לתפילה בציבור, לא יאמר את ההלל עם הציבור אלא לפי סדר התפילה³².
- באמירת ההלל, גם היחיד מברך בעצמו את ברכות ההלל ("לקרוא את ההלל" ו"מלך מהולל בתשבחות"). ובתפילה בציבור, יזדזז לברך בחשאי קודם ברכת החזן³³.
- אם שומע באמצע אמירת הלל של ראש חודש, קדיש וכדומה, ההיתר להפסיק ולענות הוא רק לאותם דברים שמותר להפסיק עבורם באמצע ברכות קריאת שמע³⁴.
- אחרי אמירת "אשרי" "ובא לציון" והחזרת ספר התורה לארון הקודש, חולצים את התפילין של רש"י ומניחים תפילין של רבינו תם. קוראים בהן קריאת שמע, פרשות "קדש" "והיה כי יביאך" ושש זכירות (ואת השיעורים היומיים לומדים אחרי סיום כל התפילה)³⁵. אחר כך חולצים את התפילין ומתפללים מוסף.
- הרבי נהג להתפלל מוסף בלי להלביש בחזרה את הזרוע בשרוול אחרי חליצת התפילין.
- החזן לא מסיים "ובא לציון" בקול רם. מכיוון שיש הפסקה ארוכה בין הכנסת ספר התורה לארון הקודש לבין אמירת חצי קדיש שלפני מוסף, החזן צריך לומר מזמור תהלים כלשהו לפני אמירת הקדיש³⁶, ולפחות את סיומו לומר בקול³⁷.

יעלה ויבוא

- מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בתפילת שחרית או מנחה היום:
- אם נזכר מיד אחרי שאמר את שם השם בסיום ברכת "המחזיר שכינתו לציון", יאמר "למדני חוקיך", ואז יאמר "יעלה ויבוא" ואחר כך ימשיך ויאמר "ותחזינה"³⁸.

21. קצות-השולחן סי' מז ס"ד ע"פ סידור אדמו"ר.

22. שו"ע אדמו"ר סי' קפח ס"י. סידור אדמו"ר.

23. שו"ע אדמו"ר סי' רס ס"א.

24. קצות-השולחן סי' עג בבדי-השולחן ס"ק ד, צאות ריה"ח אות מח.

וראה בס' מנהגי ר"ח-חב"ד פ"א הע' 2, ובס' קיצור הלכות משו"ע

אדמו"ר ב'מילואים' לס' רס-רסב (עמ' נד).

25. 'תורת מנחם - התועדות' תשד"מ ח"ב עמ' 948.

26. שערי-תשובה ס"ק ג. כף-החיים ס"ק ללב.

27. שו"ע ורמ"א סי' תיז ס"א.

28. ראה שו"ע או"ח סי' תיט וכף-החיים שם ס"ק ד.

29. היום-יום, ל' ניסן. 'התועדות' תשנ"ח ח"ג עמ' 383.

30. ספר המנהגים עמ' 36.

31. רמ"א תכבב. שו"ע אדמו"ר תפחג.

32. המזכיר הרה"ח ר"ל גורנר בשם הרבי בשם אדמו"ר מהור"צ בשם

אדמו"ר מהורש"ב. וראה כף-החיים סי' תכב ס"ק לח.

33. ספר-המנהגים עמ' 36. שיחות-קודש תשמ"א ח"ד ס"ע 322.

34. 'התקשרות' גיליון תמא. וש"נ.

35. ספר-המנהגים עמ' 36.

36. ספר-המאמרים (ליקוט) ל"כ אדמו"ר מהורש"ב, ח"ב עמ' שטז.

אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"כ עמ' רפג.

37. ע"פ קצות השולחן סי' טז בבדי השולחן ס"ק ו, ספר המנהגים עמ' 6.

38. ריטב"א תענית גב ד"ה ושמעתי. כף-החיים סי' קיד ס"ק כח. לוח

כולל-חב"ד ל"ל א' דחזוהמ"ס.

כז טבת

תרס"ח

נפטר הרב הגאון החסיד ר' דב זאב קוזבניקוב, רב העיר יקטרינוסלב, מזקני חסידי אדמו"ר מהר"ש ואדמו"ר הרש"ב, שבבחרותו זכה לבקר עוד אצל אדמו"ר הצמח צדק.

הרב קוזבניקוב היה מהמיוחדים בין החסידים, גאון גדול בנגלה ובחסידות וצנוע ביותר. התפרסם כאדם מורם מעם ואגדות רבות סופרו עליו כאיש קדוש ומחולל פלאות.

עשרים וחמש שנה אחרי פטירתו של הרב קוזבניקוב, החליטו השלטונות להעביר את בית העלמין היהודי ביקטרינוסלב למקום אחר. אביו של הרבי - שמילא את מקומו של הרב קוזבניקוב ברבנות העיר - היה בין אלו שעסקו בהעברת גופתו של הרב קוזבניקוב לקבורה במקום החדש, והיה מספר בהתפעלות על כך שגופו נמצא שלם כאילו נקבר באותו יום, מה שמעיד על קדושתו הרבה.

כח טבת

תר"מ

נולדה הרבנית חנה שניאורסון, אימו של הרבי, בעיר ניקולייב.

הוריה היו הרב הגאון החסיד ר' מאיר שלמה ינובסקי, שכינה כרב העיר, והרבנית רחל שהייתה בתו של הרב הגאון ר' יצחק פושניץ, רבה של העיירה דוברינקה.

הרבנית ניחנה בתכונות אישיות נדירות. שנים רבות של כאב ויגון עברו עליה, בתקופת מאסרו של בעלה והגלייתו, ולאחר פטירתו כשנותרה בודדה ונתונה לרדיפות. אפילו בתקופות קשות אלה פניה לא היו עצובות, ואת כאבה נצרה בליבה.

כט טבת

תרפ"ו-תרפ"ח [משוער]

נפטר סבו של הרבי, הרב הגאון החסיד ר' ברוך

שניאור - שהיה בנו של הרב הגאון החסיד ר' לוי יצחק, בנו של אדמו"ר ברוך שלום (הרב"ש), בן אדמו"ר הצמח צדק.

היה חסיד של אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר הרש"ב ואדמו"ר הריי"צ, נודע כגאון גדול ובעל זיכרון נפלא, וידע את כל הש"ס בעל פה.

ב שבט

תק"ס

הסתלק הרב הצדיק רבי זושא (משולם זוסיא) מאניפולי, בהיותו כבן שבעים ושבע.

רבי זושא היה מגדולי תלמידיו של המגיד ממזריטש, ואף נטמן לידו באניפולי. היה גם קרוב לאדמו"ר הזקן, שאמר שהוא "למדן אמיתי" - כי כשהיה לומד משהו ולא מבין אותו, היה רבי זושא בוכה ואליהו הנביא או בעל ההלכה היו מתגלים אליו ומסבירים לו.

לפני הדפסת ספר התניא לראשונה, שלח אדמו"ר הזקן שליח לרבי זושא לקבל את הסכמתו להדפסת הספר.

ג שבט

תקצ"ז

הודפס לראשונה הספר "תורה אור", עם מאמרי אדמו"ר הזקן לפי סדר פרשיות התורה על חומשים בראשית ושמות.

הספר הודפס בבית דפוס בעיר קאפוסט, ביזמת אדמו"ר הצמח צדק. לאחר מכן סגרו השלטונות את בית הדפוס ולא התירו להדפיס שוב את הספר.

החלק השני של הספר, על החומשים ויקרא-דברים, הודפס כעבור אחת עשרה שנים בשם אחר - "לקוטי תורה", בבית דפוס בעיר ז'יטומיר.

תש"ל

בהתוועדות בשבת פרשת וארא, הרבי הכריז על סיום הכתיבה וההכנסה של ספר התורה לקבלת פני משיח, שכתבתו החלה כעשרים ושמונה שנים קודם לכן.

שניים מקרא ואחד תרגום

מוקדש לע"נ הרה"ת ר' מנחם מענדל הכהן ב"ר הרה"ת יהושע זעליק
הכהן ע"ה ומרת גאלדא בת הרה"ת מרדכי ירחמיאל חיים לימא ע"ה

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי
יְהוָה: וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי
יְהוָה: וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לֵה אָנָּה יְיָ:
וַיֹּאזֶן אֶל־אֲבִרְהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בָּאֵל
שְׁדֵי וְשְׁמִי יְהוָה לֹא נִדְעָתִי לָהֶם: וַיֹּאזֶן
אֶל־אֲבִרְהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בָּאֵל שְׁדֵי וְשְׁמִי
יְהוָה לֹא נִדְעָתִי לָהֶם: וְאַתְּגִלִּיתִי לְאֲבִרְהָם
לִיִּצְחָק וְלִיַּעֲקֹב בָּאֵל שְׁדֵי וְשְׁמִי יְיָ לֹא הֻדְעִית
לְהוֹן: וְגַם הִקְמַתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּם לְתֵת
לָהֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת אֶרֶץ מִגְרֵיהֶם אֲשֶׁר־
גָּרוּ בָּהּ: וְגַם הִקְמַתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּם לְתֵת לָהֶם
אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת אֶרֶץ מִגְרֵיהֶם אֲשֶׁר־גָּרוּ בָּהּ:
וְאַף אֶקְיִמָּתִי יְת קִנְיִי עִמָּהוֹן לְמִתָּן לְהוֹן יְת
אֶרְעָא דְכְנָעַן יְת אֶרְעָא תוֹתְבוֹתָהוֹן דְּאִתְּתוֹבוּ
בָּהּ: ה וְגַם אֲנִי שְׁמַעְתִּי אֶת־נִאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר מִצְרִים מַעֲבִדִּים אֹתָם וְאֹזְכֵר אֶת־בְּרִיתִי:
וְגַם אֲנִי שְׁמַעְתִּי אֶת־נִאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
מִצְרִים מַעֲבִדִּים אֹתָם וְאֹזְכֵר אֶת־בְּרִיתִי: וְאַף
קְדָמִי שְׁמִיעַ יְת קִבִּילַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּי מִצְרָאִי
מִפְּלַחִין בְּהוֹן וְדִכְרִינָא יְת קִנְיִי: ו לָכֵן אֶמָּר
לְבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת
סִבְלַת מִצְרִים וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מִמַּעַבְדָּתָם
וְנִאֲלַתִּי אֶתְכֶם בְּזֹרֹעַ נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים:
לָכֵן אֶמָּר לְבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
מִתַּחַת סִבְלַת מִצְרִים וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מִמַּעַבְדָּתָם
וְנִאֲלַתִּי אֶתְכֶם בְּזֹרֹעַ נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים:
בְּכֹן אֶמָּר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָנָּה יְיָ וְאַפִּיק יִתְכוֹן מִגֹּ
דְחוֹק פְּלַחִין מִצְרָאִי וְאַשְׁיִיב יִתְכוֹן מִפְּלַחֲנָהוֹן
וְאַפְרוֹק יִתְכוֹן בְּדִרְעָא מְרָמָא וּבְדִינִין וּבְרַבִּינִין:
ו וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹהִים
וְיִדְעֹתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם
מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרִים: וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם
וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹהִים וְיִדְעֹתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה

וְאֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרִים:
וְאַקְרִיב יִתְכוֹן קְדָמִי לַעֲמָא וְאַהֲרִי לְכוֹן לְאֵלֵה
וְתִדְעוֹן אֲרִי אָנָּה יְיָ אֱלֹהֵיכֶם דְּאַפִּיק יִתְכוֹן מִגֹּ
דְחוֹק פְּלַחִין מִצְרִים: ה וְהִבְאֵתִי אֶתְכֶם אֶל־
הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת־יְדֵי לְתֵת אֹתָהּ
לְאֲבִרְהָם לִיִּצְחָק וְלִיַּעֲקֹב וְנִתְּתִי אֹתָהּ לָכֶם
מוֹרְשָׁה אֲנִי יְהוָה: וְהִבְאֵתִי אֶתְכֶם אֶל־הָאֶרֶץ
אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת־יְדֵי לְתֵת אֹתָהּ לְאֲבִרְהָם לִיִּצְחָק
וְלִיַּעֲקֹב וְנִתְּתִי אֹתָהּ לָכֶם מוֹרְשָׁה אֲנִי יְהוָה:
וְאַעֲלִי יִתְכוֹן לְאַרְעָא דִּי קִנְיִית בְּמִימְרִי לְמִתָּן
יְתָה לְאֲבִרְהָם לִיִּצְחָק וְלִיַּעֲקֹב וְאַתָּן יְתָה לְכוֹן
יִרְמָא אָנָּה יְיָ: ו וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בֵּן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה מִקְצָר רוּחַ וּמַעֲבָדָה
קָשָׁה: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בֵּן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ
אֶל־מֹשֶׁה מִקְצָר רוּחַ וּמַעֲבָדָה קָשָׁה: וּמִלִּיל מֹשֶׁה
בֵּן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא קִבִּילוּ מִן מֹשֶׁה מִמַּעֲזִיק
רוּחָא וּמִפְּלַחֲנָא דְהוּהָ קָשִׁיא עֲלֵיהוֹן: פ וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵאמֹר: וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימָר: י א בָּא דְבָר
אֶל־פְּרָעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּשְׁלַח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
מֵאֶרְצוֹ: ב א דְבָר אֶל־פְּרָעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּשְׁלַח
אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְצוֹ: ע עוֹל מִלִּיל לוֹת פְּרָעָה
מִלְכָּא דְּמִצְרַיִם וַיִּשְׁלַח יְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְעָה:
י וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לְפָנֵי יְהוָה לֵאמֹר הֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
לֹא־שָׁמְעוּ אֵלַי וְאִידִּי יִשְׁמְעֵנִי פְרָעָה וְאַנִּי עֶרְל
שְׁפָתַיִם: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לְפָנֵי יְהוָה לֵאמֹר הֵן
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־שָׁמְעוּ אֵלַי וְאִידִּי יִשְׁמְעֵנִי פְרָעָה
וְאַנִּי עֶרְל שְׁפָתַיִם: וּמִלִּיל מֹשֶׁה קָדָם יְיָ לְמִימָר
הָא בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא קִבִּילוּ מִנִּי וְאַכְדִּין רַקְבָּל מִנִּי
פְרָעָה וְאַנָּה יְקִיר מִמֶּלֶךְ: פ י וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיְצַו אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל־
פְּרָעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן

למנהג רבותינו נשיאנו, יש לקרוא ביום ה' בלילה שמו"ת עלייה אחת או שתיים מהפרשה, ולמחרת ביום ו' אחרי חצות לקרוא שוב מתחילתה עד
גמירא עם ההפטרה, ובשבת לפני תפילת שחרית לקרוא שוב 'שביעי'. • נזהרים (עכ"פ לכתחילה) שלא להפסיק באמצע קריאת שמו"ת.

וַיִּצְוֶם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל־פְּרָעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם
לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וּמִלִּיל י'
עַם מֹשֶׁה וְעַם אַהֲרֹן וּפְקֻדֵּינֵן לְוֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וּלְוֵת פְּרָעָה מֶלֶכָּא דְּמִצְרַיִם לֹא־פָקָא יֵת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ דְּמִצְרַיִם: ס

שני י' אֵלֶּה רֵאשֵׁי בֵּית־אֲבֹתָם בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכֹר
יִשְׂרָאֵל חֲנוּךְ וּפְלוּא חֲצֹרֶן וְכֹרְמִי אֵלֶּה מְשֻׁפְּחֹת
רְאוּבֵן: אֵלֶּה רֵאשֵׁי בֵּית־אֲבֹתָם בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכֹר
יִשְׂרָאֵל חֲנוּךְ וּפְלוּא חֲצֹרֶן וְכֹרְמִי אֵלֶּה מְשֻׁפְּחֹת
רְאוּבֵן: אֵלֶּין רֵישֵׁי בֵּית אֲבֹהֵיהֶן בְּנֵי רְאוּבֵן
בּוֹכְרָא דִּישְׂרָאֵל חֲנוּךְ וּפְלוּא חֲצֹרֶן וְכֹרְמִי אֵלֶּין
זֶרְעֵית רְאוּבֵן: טו וּבְנֵי שְׁמַעוֹן יִמּוּאֵל וְיִמִּין וְאַהֲדָה
וְיִכִּין וְצַחֲרִי וְשָׂאוּל בְּנֵי־הַכְּנַעֲנִית אֵלֶּה מְשֻׁפְּחֹת
שְׁמַעוֹן: וּבְנֵי שְׁמַעוֹן יִמּוּאֵל וְיִמִּין וְאַהֲדָה וְיִכִּין וְצַחֲרִי
וְשָׂאוּל בְּנֵי־הַכְּנַעֲנִית אֵלֶּה מְשֻׁפְּחֹת שְׁמַעוֹן: וּבְנֵי
שְׁמַעוֹן יִמּוּאֵל וְיִמִּין וְאַהֲדָה וְיִכִּין וְצַחֲרִי וְשָׂאוּל בְּר
כְּנַעֲנִיתָא אֵלֶּין זֶרְעֵית שְׁמַעוֹן: טז וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי־לוֹי לְתַלְדָּתָם גִּרְשֹׁן וְקַהַת וּמֶרְרִי וְשִׁגִּי חֲזִי
לְוִי שִׁבְעָה וְשְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי־לוֹי לְתַלְדָּתָם גִּרְשֹׁן וְקַהַת וּמֶרְרִי וְשִׁגִּי חֲזִי לְוִי
שִׁבְעָה וְשְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה: וְאֵלֶּין שְׁמֹת בְּנֵי לְוִי
לְתוֹלְדֹתָהֶן גִּרְשֹׁן וְקַהַת וּמֶרְרִי וְשִׁגִּי חֲזִי לְוִי
מֵאֵת וּתְלָתִין וּשְׁבַע שָׁנִין: יז בְּנֵי גִרְשֹׁן לְבָנִי
וּשְׁמֻעִי לְמִשְׁפַּחְתָּם: בְּנֵי גִרְשֹׁן לְבָנִי וּשְׁמֻעִי
לְמִשְׁפַּחְתָּם: בְּנֵי גִרְשֹׁן לְבָנִי וּשְׁמֻעִי לְזֶרְעִיתָהֶן:
יח וּבְנֵי קָהַת עֶמְרָם וַיִּצְהָר וַחֲבֵרֹן וְעִזִּיאֵל וְשִׁגִּי
חֲזִי קָהַת שְׁלֹשׁ וְשְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה: וּבְנֵי קָהַת
עֶמְרָם וַיִּצְהָר וַחֲבֵרֹן וְעִזִּיאֵל וְשִׁגִּי חֲזִי קָהַת שְׁלֹשׁ
וְשְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה: וּבְנֵי קָהַת עֶמְרָם וַיִּצְהָר
וַחֲבֵרֹן וְעִזִּיאֵל וְשִׁגִּי חֲזִי קָהַת מֵאֵת וּתְלָתִין וּתְלָת
שָׁנִין: יט וּבְנֵי מֶרְרִי מַחֲלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה מְשֻׁפְּחֹת
חֲלֹו לְתַלְדָּתָם: וּבְנֵי מֶרְרִי מַחֲלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה
מְשֻׁפְּחֹת חֲלֹו לְתַלְדָּתָם: וּבְנֵי מֶרְרִי מַחֲלִי וּמוּשִׁי
אֵלֶּין זֶרְעֵית לְוִי לְתוֹלְדֹתָהֶן: כ וַיִּקַּח עֶמְרָם

אֶת־יֹכְבֵד דָּדָתוֹ לְוִי לְאִשָּׁה וּתְלָד לָוּ אֶת־אֶהֱרֹן
וְאֶת־מֹשֶׁה וְשִׁגִּי חֲזִי עֶמְרָם שִׁבְעָה וְשְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת
שָׁנָה: וַיִּקַּח עֶמְרָם אֶת־יֹכְבֵד דָּדָתוֹ לְוִי לְאִשָּׁה
וּתְלָד לָוּ אֶת־אֶהֱרֹן וְאֶת־מֹשֶׁה וְשִׁגִּי חֲזִי עֶמְרָם
שִׁבְעָה וְשְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה: וְנָסִיב עֶמְרָם יֵת יֹכְבֵד
אֶחָת אֲבוּהִי לֵה לְאִנָּתוֹ וּלְיִלְדֵּית לֵה יֵת אַהֲרֹן וְיֵת
מֹשֶׁה וְשִׁגִּי חֲזִי עֶמְרָם מֵאֵת וּתְלָתִין וּשְׁבַע שָׁנִין:
כא וּבְנֵי יִצְהָר קָרַח וְנֹפֶג וְזֹכְרִי: וּבְנֵי יִצְהָר קָרַח
וְנֹפֶג וְזֹכְרִי: וּבְנֵי יִצְהָר קָרַח וְנֹפֶג וְזֹכְרִי: כב וּבְנֵי
עִזִּיאֵל מִישָׁאֵל וְאַלְצָפָן וְסֹתְרִי: וּבְנֵי עִזִּיאֵל
מִישָׁאֵל וְאַלְצָפָן וְסֹתְרִי: וּבְנֵי עִזִּיאֵל מִישָׁאֵל
וְאַלְצָפָן וְסֹתְרִי: כג וַיִּקַּח אֶהֱרֹן אֶת־אֵלִישֶׁבֶע בַּת־
עֲמִינָדָב אַחֹות נַחֲשֹׁן לְוִי לְאִשָּׁה וּתְלָד לָוּ אֶת־
נֹדָב וְאֶת־אֲבִיהוּא אֶת־אֶלְעָזָר וְאֶת־אִיתָמָר:
וַיִּקַּח אֶהֱרֹן אֶת־אֵלִישֶׁבֶע בַּת־עֲמִינָדָב אַחֹות נַחֲשֹׁן
לְוִי לְאִשָּׁה וּתְלָד לָוּ אֶת־נֹדָב וְאֶת־אֲבִיהוּא אֶת־
אֶלְעָזָר וְאֶת־אִיתָמָר: וְנָסִיב אַהֲרֹן יֵת אֵלִישֶׁבֶע בַּת
עֲמִינָדָב אַחֹתָהּ דְּנַחֲשֹׁן לֵה לְאִנָּתוֹ וּלְיִלְדֵּית לֵה יֵת
נֹדָב וְיֵת אֲבִיהוּא יֵת אֶלְעָזָר וְיֵת אִיתָמָר: כד וּבְנֵי
קָרַח אֶסִּיר וְאַלְקָנָה וְאַבְיָאסָף אֵלֶּה מְשֻׁפְּחֹת
הַקָּרְחִי: וּבְנֵי קָרַח אֶסִּיר וְאַלְקָנָה וְאַבְיָאסָף אֵלֶּה
מְשֻׁפְּחֹת הַקָּרְחִי: וּבְנֵי קָרַח אֶסִּיר וְאַלְקָנָה
וְאַבְיָאסָף אֵלֶּין זֶרְעֵית קָרַח: כה וְאַלְעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן
לְקַח־לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאֵל לְוִי לְאִשָּׁה וּתְלָד לָוּ
אֶת־פִּינְחָם אֵלֶּה רֵאשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם
לְמִשְׁפַּחְתָּם: וְאַלְעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן לְקַח־לוֹ מִבְּנוֹת
פּוּטִיאֵל לְוִי לְאִשָּׁה וּתְלָד לָוּ אֶת־פִּינְחָם אֵלֶּה
רֵאשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם לְמִשְׁפַּחְתָּם: וְאַלְעָזָר בְּר
אַהֲרֹן נָסִיב לֵה מִבְּנוֹת פּוּטִיאֵל לֵה לְאִנָּתוֹ וּלְיִלְדֵּית
לֵה יֵת פִּינְחָם אֵלֶּין רֵישֵׁי אֲבֹתָא לְיֹדָאי
לְזֶרְעִיתָהֶן: כו הוּא אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר
יְהוָה לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם עַל־צְבָאתָם: הוּא אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר
אָמַר יְהוָה לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ

מִצְרַיִם עַל־צִבְאָתָם: הוּא אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה דִּי אָמַר יי
 לַהֲוֹן אֶפִּיקוּ יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם עַל
 חִילֵיהוֹן: כּוּ הֵם הַמְדַּבְּרִים אֶל־פְּרַעְה מֶלֶךְ־
 מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הוּא
 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: הֵם הַמְדַּבְּרִים אֶל־פְּרַעְה מֶלֶךְ־
 מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הוּא
 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: אַנּוּן דְּמַלְלִין עִם פְּרַעְה מֶלֶךְ־
 דְּמִצְרַיִם לִאֲפָקָא יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הוּא
 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: כּה וְיְהִי בְּיוֹם דְּבֵר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 בְּאַרְצָא מִצְרַיִם: וְיְהִי בְּיוֹם דְּבֵר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 בְּאַרְצָא מִצְרַיִם: וְהוּא בְּיוֹמָא דְּמַלְלִין יי עִם מֹשֶׁה
 בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם: ס

שְׁלִישִׁי כט וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה
 דְּבֵר אֶל־פְּרַעְה מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֵת כְּלֵאֲשֶׁר אֲנִי
 דְּבֵר אֵלָיו: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר אֲנִי
 יְהוָה דְּבֵר אֶל־פְּרַעְה מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֵת כְּלֵאֲשֶׁר
 אֲנִי דְּבֵר אֵלָיו: וּמַלְלִין יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר אָנָּה
 יי מַלְלִין עִם: פְּרַעְה מֶלֶךְ דְּמִצְרַיִם יֵת כָּל דִּי אָנָּה
 מְמַלְלִין עִם: ז וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְפָנֵי יְהוָה הֵן אֲנִי
 עֶרְל שְׁפָתַיִם וְאִידִּי יִשְׁמַע אֵלַי פְּרַעְה: וַיֹּאמֶר
 מֹשֶׁה לְפָנֵי יְהוָה הֵן אֲנִי עֶרְל שְׁפָתַיִם וְאִידִּי יִשְׁמַע
 אֵלַי פְּרַעְה: וְאָמַר מֹשֶׁה קְדָם יי הָא אָנָּה יְקִיר
 מִמֶּלֶךְ וְאֶכְדִּין יִקְבַּל מִנִּי פְרַעְה: פ א וַיֹּאמֶר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה רְאֵה נִתְּתִיד אֱלֹהִים לְפְרַעְה וְאַהֲרֹן
 אֶחָיד יִהְיֶה נְבִיאִיד: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רְאֵה
 נִתְּתִיד אֱלֹהִים לְפְרַעְה וְאַהֲרֹן אֶחָיד יִהְיֶה נְבִיאִיד:
 וְאָמַר יי לְמֹשֶׁה חֲזִי מִנִּיתָךְ רַב לְפְרַעְה וְאַהֲרֹן
 אֶחָיד יְהִי מִתְּרַגְמָנָךְ: ד אִתְּה תְדַבֵּר אֵת כָּל־
 אֲשֶׁר אֲצֻד וְאַהֲרֹן אֶחָיד יְדַבֵּר אֶל־פְּרַעְה
 וְשִׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ: אִתְּה תְדַבֵּר אֵת
 כָּל־אֲשֶׁר אֲצֻד וְאַהֲרֹן אֶחָיד יְדַבֵּר אֶל־פְּרַעְה
 וְשִׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ: אֵת תְּמַלֵּל יֵת כָּל
 דִּי אֲפָקְדָנָךְ וְאַהֲרֹן אֶחָיד יְמַלֵּל עִם פְּרַעְה וְשִׁלַּח
 יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא: ז וְאֲנִי אֶקְשֶׁה אֶת־לֵב

פְּרַעְה וְהִרְבִּיתִי אֶת־אֲתָתִי וְאֶת־מוֹפְתִי בְּאַרְצָא
 מִצְרַיִם: וְאֲנִי אֶקְשֶׁה אֶת־לֵב פְּרַעְה וְהִרְבִּיתִי
 אֶת־אֲתָתִי וְאֶת־מוֹפְתִי בְּאַרְצָא מִצְרַיִם: וְאָנָּה אֶקְשִׁי
 יֵת לְכָא דְּפְרַעְה וְאֶסְגִּיתִי יֵת אֲתוֹתִי וְיֵת מוֹפְתִי
 בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם: וְלֹא־יִשְׁמַע אֲלֵכֶם פְּרַעְה
 וְנִתְּתִי אֶת־יָדִי בְּמִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־צִבְאָתִי
 אֶת־עַמִּי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָא מִצְרַיִם בְּשַׁפְטִים
 גְּדֹלִים: וְלֹא־יִשְׁמַע אֲלֵכֶם פְּרַעְה וְנִתְּתִי אֶת־יָדִי
 בְּמִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־צִבְאָתִי אֶת־עַמִּי בְּנֵי־
 יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָא מִצְרַיִם בְּשַׁפְטִים גְּדֹלִים: וְלֹא יִקְבַּל
 מִנְכּוֹן פְּרַעְה וְאִתָּן יֵת מַחַת גְּבֻרָתִי בְּמִצְרַיִם
 וְאֶפִּיק יֵת חִילִי יֵת עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא
 דְּמִצְרַיִם בְּדִינִין וּבְרַבִּין: ה וַיְדַעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי
 יְהוָה בְּנִתְּתִי אֶת־יָדִי עַל־מִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־
 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם: וַיְדַעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה
 בְּנִתְּתִי אֶת־יָדִי עַל־מִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־בְּנֵי־
 יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם: וַיְדַעוּ מִצְרַיִם אֲרִי אָנָּה יי כַּד
 אָרִים יֵת מַחַת גְּבֻרָתִי עַל מִצְרַיִם וְאֶפִּיק יֵת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל מִבְּיַהֲוֹן: ו וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כְּאֲשֶׁר
 צִוָּה יְהוָה אֹתָם כֵּן עָשׂוּ: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
 כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתָם כֵּן עָשׂוּ: וַעֲבַד מֹשֶׁה
 וְאַהֲרֹן כְּמֹא דְּפָקִיד יי: יֵתְהוֹן כֵּן עֲבָדוּ: ז וּמֹשֶׁה
 בֶּן־שִׁמְעוֹן שָׁנָה וְאַהֲרֹן בֶּן־שִׁלֵּשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה
 בְּדַבְּרָם אֶל־פְּרַעְה: וּמֹשֶׁה בֶּן־שִׁמְעוֹן שָׁנָה
 וְאַהֲרֹן בֶּן־שִׁלֵּשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה בְּדַבְּרָם אֶל־
 פְּרַעְה: וּמֹשֶׁה בֶּר תְּמָנָן שָׁנִין וְאַהֲרֹן בֶּר תְּמָנָן
 וְתֵלֵת שָׁנִין בְּמַלְלוּתְהוֹן עִם פְּרַעְה: פ

רְבִיעִי ח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וְאָמַר יי
 לְמֹשֶׁה וְלְאַהֲרֹן לְמִימַר: ט כִּי יְדַבֵּר אֲלֵכֶם פְּרַעְה
 לֵאמֹר תִּנּוּ לָכֶם מוֹפֵת וְאָמַרְתִּי אֶל־אַהֲרֹן קַח
 אֶת־מַטְּיְךָ וְהִשְׁלַךְ לַפְּנֵי־פְרַעְה יְהִי לְתַנּוּן: כִּי
 יְדַבֵּר אֲלֵכֶם פְּרַעְה לֵאמֹר תִּנּוּ לָכֶם מוֹפֵת וְאָמַרְתִּי
 אֶל־אַהֲרֹן קַח אֶת־מַטְּיְךָ וְהִשְׁלַךְ לַפְּנֵי־פְרַעְה יְהִי

לְתַנִּין: אָרִי יִמְלֹל לְוַתְּכוֹן פֶּרְעָה לְמִימֵר הָבוּ לְכוּן
 אֶתָּא וְתִימֵר לְאַהֲרֹן סֹב יֵת חוּטְרָךְ וְרָמִי קָדָם
 פֶּרְעָה יְהִי לְתַנִּינָא: וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־
 פֶּרְעָה וַיַּעֲשׂוּ כֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וַיִּשְׁלַךְ אֶהָרֹן
 אֶת־מַטְהוֹ לִפְנֵי פֶּרְעָה וּלְפָנָי עֲבָדָיו וַיְהִי לְתַנִּין:
 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פֶּרְעָה וַיַּעֲשׂוּ כֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 יְהוָה וַיִּשְׁלַךְ אֶהָרֹן אֶת־מַטְהוֹ לִפְנֵי פֶּרְעָה וּלְפָנָי
 עֲבָדָיו וַיְהִי לְתַנִּין: וְעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לֹת פֶּרְעָה
 וַעֲבָדוֹ כֹּן כְּמָא דְפִקִּיד יֵי וְרָמָא אֶהָרֹן יֵת חוּטְרָה
 קָדָם פֶּרְעָה וְקָדָם עֲבָדָיו וְהוּהּ לְתַנִּינָא:
 י וַיִּקְרָא גַם־פֶּרְעָה לְחֻכְמִים וּלְמַכְשָׁפִים וַיַּעֲשׂוּ
 גַם־הֵם חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם בְּלַחְטִיהֶם כֹּן: וַיִּקְרָא
 גַם־פֶּרְעָה לְחֻכְמִים וּלְמַכְשָׁפִים וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵם
 חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם בְּלַחְטִיהֶם כֹּן: וַיִּקְרָא אִף פֶּרְעָה
 לְחֻכְמִימָא וּלְחֲרָשִׁיא וַעֲבָדוּ אִף אֲנֹן חֲרָשִׁי
 מִצְרַיִם בְּלַחְשִׁיהוֹן כֹּן: י וַיִּשְׁלִיכוּ אִישׁ מַטְהוֹ
 וַיְהִיו לְתַנִּינִם וַיִּבְלַע מַטְה־אֶהָרֹן אֶת־מַטְהֶם:
 וַיִּשְׁלִיכוּ אִישׁ מַטְהוֹ וַיְהִיו לְתַנִּינִם וַיִּבְלַע מַטְה־
 אֶהָרֹן אֶת־מַטְהֶם: וַיִּרְמוּ גְבֵר חוּטְרָה וְהוּוּ
 לְתַנִּינָא וַיִּבְלַע חֲטָרָא דְאַהֲרֹן יֵת חֲטְרִיהוֹן:
 י וַיַּחְזֹק לֵב פֶּרְעָה וְלֹא שָׁמַע אֶלְהֶם כַּאֲשֶׁר
 דִּבֶּר יְהוָה: וַיַּחְזֹק לֵב פֶּרְעָה וְלֹא שָׁמַע אֶלְהֶם
 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה: וְאַתְמָךְ לָבָא דְפֶרְעָה וְלֹא קָבִיל
 מִנְהוֹן כְּמָא דְמַלִּיל יֵי: ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
 מֹשֶׁה כְּבֹד לֵב פֶּרְעָה מֵאֵן לְשַׁלַּח הָעָם: וַיֹּאמֶר
 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּבֹד לֵב פֶּרְעָה מֵאֵן לְשַׁלַּח הָעָם:
 וַאֲמַר יֵי לְמֹשֶׁה אֶתְיַקֵּר (לְפָרִשׁ־יִקְרִי) לָבָא
 דְפֶרְעָה סָרִיב לְשַׁלַּח עֲמָא: טו לָךְ אֶל־פֶּרְעָה
 בְּכִקֵּר הַגָּה יִצְא הַמִּימָה וְנִצְבָתָ לְקִרְאָתוֹ
 עַל־שִׁפְתַּת הַיָּאֹר וְהַמַּטָּה אֲשֶׁר־נִהְפָד לְנַחֲשׁ
 תִקַּח בְּיָדָךְ: לָךְ אֶל־פֶּרְעָה בְּכִקֵּר הַגָּה יִצְא
 הַמִּימָה וְנִצְבָתָ לְקִרְאָתוֹ עַל־שִׁפְתַּת הַיָּאֹר וְהַמַּטָּה
 אֲשֶׁר־נִהְפָד לְנַחֲשׁ תִקַּח בְּיָדָךְ: אֲזִיל לֹת פֶּרְעָה
 בְּצַפְרָא הָא נָפִיק לְמִיָּא וְתַתְּעַמַד לְקַדְמוּתָהּ עַל

כִּיף נִהְרָא וְחוּטְרָא דְאַתְהֶפִּיד לְחִוּיָא תִסֵּב בְּיָדָךְ:
 טו וַאֲמַרְתָּ אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלַחְנִי
 אֵלֶיךָ לֵאמֹר שְׁלַח אֶת־עַמִּי וַיַּעֲבֹדְנִי בַמִּדְבָּר
 וְהִנֵּה לֹא־שָׁמַעְתָּ עֲדִכָּה: וַאֲמַרְתָּ אֵלָיו יְהוָה
 אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלַחְנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר שְׁלַח אֶת־עַמִּי
 וַיַּעֲבֹדְנִי בַמִּדְבָּר וְהִנֵּה לֹא־שָׁמַעְתָּ עֲדִכָּה: וְתִימֵר
 לָה יֵי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי שְׁלַחְנִי לְוַתְּךָ לְמִימֵר שְׁלַח
 יֵת עַמִּי וַיִּפְלַחוּן קָדָמִי בַמִּדְבָּרָא וְהָא לֹא קָבִילְתָּא
 עַד כְּעַן: יז כָּה אָמַר יְהוָה בְּזֹאת תִדְּעַ כִּי אֲנִי
 יְהוָה הַגָּה אֲנִכִּי מִכָּה א בַּמַּטָּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי
 עַל־חֻמִּים אֲשֶׁר בִּיָּאֹר וְנִהְפְכוּ לָדָם: כָּה אָמַר
 יְהוָה בְּזֹאת תִדְּעַ כִּי אֲנִי יְהוָה הַגָּה אֲנִכִּי מִכָּה א
 בַּמַּטָּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי עַל־חֻמִּים אֲשֶׁר בִּיָּאֹר וְנִהְפְכוּ
 לָדָם: כְּדָנָן אָמַר יֵי כְּדָא תִדְעַ אָרִי אָנָּא יֵי הָא
 אָנָּא מַחִי בְחֲטָרָא דִּי בְיָדִי עַל מִיָּא דִּי בְנִהְרָא
 וַיִּתְהַפְכוּן לְדָמָא: יח וְהִדְגָה אֲשֶׁר־בִּיָּאֹר תִּמּוֹת
 וּכְאֵשׁ הַיָּאֹר וְנִלְאוּ מִצְרַיִם לְשִׁתּוֹת מִיָּם מוֹךְ
 הַיָּאֹר: וְהִדְגָה אֲשֶׁר־בִּיָּאֹר תִּמּוֹת וּכְאֵשׁ הַיָּאֹר
 וְנִלְאוּ מִצְרַיִם לְשִׁתּוֹת מִיָּם מוֹךְ־הַיָּאֹר: וְנוֹנִי דִי
 בְנִהְרָא תִמּוֹת וְסָרִי נִהְרָא וְיִלְאוּן מִצְרַאִי לְמִשְׁתִּי
 מִיָּא מִן נִהְרָא: ס יט וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אָמַר
 אֶל־אַהֲרֹן קַח מַטְּךָ וְנִטְהֵי־יָדְךָ עַל־מִימֵי מִצְרַיִם
 עַל־נְהִרְתָּם א עַל־יְאִירֵיהֶם וְעַל־אֲגַמִּיהֶם וְעַל
 כָּל־מְקוֹה מִימֵיהֶם וַיְהִי־דָם בְּכָל־
 אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְעֵצִים וּבְאֲבָנִים: וַיֹּאמֶר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה אָמַר אֶל־אַהֲרֹן קַח מַטְּךָ וְנִטְהֵי־יָדְךָ
 עַל־מִימֵי מִצְרַיִם עַל־נְהִרְתָּם א עַל־יְאִירֵיהֶם וְעַל־
 אֲגַמִּיהֶם וְעַל כָּל־מְקוֹה מִימֵיהֶם וַיְהִי־דָם וַיְהִי
 דָם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְעֵצִים וּבְאֲבָנִים: וַאֲמַר יֵי
 לְמֹשֶׁה אָמַר לְאַהֲרֹן טוֹל חֲטָרְךָ וְאָרִים יָדְךָ עַל
 מִיָּא דְמִצְרַיִם עַל נְהִרְהוֹן עַל אֶרְתִּיהוֹן וְעַל
 אֲגַמִּיהוֹן וְעַל כָּל בֵּית כְּנִישּׁוֹת מִימֵיהוֹן וַיְהוֹן
 דָּמָא וַיְהִי דָמָא בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְמִגְנֵי אָעָא
 וּבְמִגְנֵי אֲבָנָא: כ וַיַּעֲשׂוּ־כֹן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר א

צוה יהוה וירם במטה ויד את־המים אשר
 ביאר לעיני פרעה ולעיני עבדיו ויהפכו כל־
 המים אשר־ביאר לדם: ויעשו־כן משה ואהרן
 כאשר | צוה יהוה וירם במטה ויד את־המים
 אשר ביאר לעיני פרעה ולעיני עבדיו ויהפכו
 כל־המים אשר־ביאר לדם: ועבדו כן משה
 ואהרן כמא דפקיד יי וארים בחטא ומחא ית
 מיא די בנהרא לעיני פרעה ולעיני עבדוהי
 ואתהפכו כל מיא די בנהרא לדמא: כה והדגה
 אשר־ביאר מתה ויבאש היאר ולא־יכלו
 מצרים לשמות מים מן־היאר והי הדם
 בכל־ארץ מצרים: והדגה אשר־ביאר מתה
 ויבאש היאר ולא־יכלו מצרים לשמות מים
 מן־היאר והי הדם בכל־ארץ מצרים: וגונו די
 בנהרא מיתו וסרי נהרא ולא יכילו מצראי
 למשתי מיא מן נהרא והה דמא בכל ארעא
 דמצרים: כב ויעשו־כן חרטמי מצרים בלמיהם
 ויחזק לב־פרעה ולא־שמע אלהם כאשר דבר
 יהוה: ויעשו־כן חרטמי מצרים בלמיהם ויחזק
 לב־פרעה ולא־שמע אלהם כאשר דבר יהוה:
 ועבדו כן חרשי מצרים בלחשיהון ואתקף לפא
 דפרעה ולא קביל מנהון כמא דמליל יי: כג ויפן
 פרעה ויבא אל־ביתו ולא־שת לבו גס־לזאת:
 ויפן פרעה ויבא אל־ביתו ולא־שת לבו גס־לזאת:
 ואתפני פרעה ועל לביתה ולא שוי לבה אף
 לדא: כד ויחפרו כל־מצרים סביבת היאר מים
 לשמות פי לא יכלו לשמות מים לשמות פי
 ויחפרו כל־מצרים סביבת היאר מים לשמות פי
 לא יכלו לשמות מים: ויחפרו כל מצראי
 סחרנות נהרא מיא למשתי ארי לא יכילו
 למשתי ממיא דנהרא: כה וימלא שבעת ימים
 אחרי הכות־יהוה את־היאר: וימלא שבעת
 ימים אחרי הכות־יהוה את־היאר: ואשלם שבעת
 יומין בתר דמחא יי ית נהרא: פ כ ויאמר יהוה

אל־משה בא אל־פרעה ואמרת אליו כה אמר
 יהוה שלח את־עמי ויעבדני: ויאמר יהוה
 אל־משה בא אל־פרעה ואמרת אליו כה אמר
 יהוה שלח את־עמי ויעבדני: ואמר יי למשה עול
 לות פרעה ותימר לה כדנן אמר יי שלח ית עמי
 ויפלחון קדמי: כו ואם־מאן אתה לשלח הנה
 אנכי נגף את־כל־גבולך בצפרדעים: ואם־מאן
 אתה לשלח הנה אנכי נגף את־כל־גבולך
 בצפרדעים: ואם סריב את לשלחא הא אנא מחי
 ית כל תחומך בצרדעניא: כז וישרץ היאר
 צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך
 ועל־מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנוריך
 ובמשארותיך: וישרץ היאר צפרדעים ועלו ובאו
 בביתך ובחדר משכבך ועל־מטתך ובבית עבדיך
 ובעמך ובתנוריך ובמשארותיך: וידיב נהרא
 צרדעניא ויסקון ויעלון בביתך ובחדרון בית
 משכבך ועל ערסך ובבית עבדיך ובעמך
 ובתנוריך ובאצותך: כח ובכה ובעמך ובכל־
 עבדיך יעלו הצפרדעים: ובכה ובעמך ובכל־
 עבדיך יעלו הצפרדעים: וכך ובעמך ובכל־
 עבדיך יסקון צרדעניא: כ ויאמר יהוה אל־משה
 אמר אל־אהרן נטה את־ידך במטף על־
 הנהרות על־היארים ועל־האגמים והעל את־
 הצפרדעים על־ארץ מצרים: ויאמר יהוה אל־
 משה אמר אל־אהרן נטה את־ידך במטף על־
 הנהרות על־היארים ועל־האגמים והעל את־
 הצפרדעים על־ארץ מצרים: ואמר יי למשה
 אמר לאהרן ארים ית ידך בחטף על נהרא על
 ארפיא ועל אגמיא ואסיק ית צרדעניא על ארעא
 דמצרים: כז ויט אהרן את־ידו על מימי מצרים
 ותעל הצפרדע ותכס את־ארץ מצרים: כח
 אהרן את־ידו על מימי מצרים ותעל הצפרדע
 ותכס את־ארץ מצרים: וארים אהרן ית ידה על
 מיא דמצראי וסליקת צרדעניא וחפת ית ארעא

דמָצְרִים: ג וַיַּעֲשׂוּכֶן הַחֲרָטְמִים בְּלִטְיָהֶם וַיַּעֲלוּ
את־הַצִּפְרָדָּעִים עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיַּעֲשׂוּכֶן
הַחֲרָטְמִים בְּלִטְיָהֶם וַיַּעֲלוּ את־הַצִּפְרָדָּעִים עַל־
אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַעֲבָדוּ כֵן תַּרְשִׁיא בִּלְחֻשִׁיהוֹן
וַאֲסִיקוּ יָת עֲרֻדְעִנְיָא עַל אֶרֶץ דְּמִצְרַיִם: ד וַיִּקְרָא
פֶּרְעָה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר הֶעֱתִירוּ אֵלַיִּיהוָה
וְיִסֹּר הַצִּפְרָדָּעִים מִמֶּנִּי וּמִעַמִּי וְאֲשַׁלְּחָה אֶת־
הָעָם וְיִזְבְּחוּ לַיהוָה: וַיִּקְרָא פֶּרְעָה לְמֹשֶׁה
וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר הֶעֱתִירוּ אֵלַיִּיהוָה וְיִסֹּר הַצִּפְרָדָּעִים
מִמֶּנִּי וּמִעַמִּי וְאֲשַׁלְּחָה אֶת־הָעָם וְיִזְבְּחוּ לַיהוָה:
וַיִּקְרָא פֶּרְעָה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַאֲמַר צֵלוּ קָדָם יְיָ
וַיַּעֲדִי עֲרֻדְעִנְיָא מִנִּי וּמִעַמִּי וְאֲשַׁלַּח יָת עַמָּא
וַיִּדְבְּחוּן קָדָם יְיָ: ה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְפֶרְעָה
הַתְּפָאָר עָלַי לְמָתִי ו אֶעֱתִיר לָךְ וְלַעֲבָדֶיךָ
וְלַעֲמָךְ לַהֲכָרִית הַצִּפְרָדָּעִים מִמֶּךָ וּמִבְּתִיךָ רַק
בִּיּאֹר תִּשְׁאָרְנָה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְפֶרְעָה הַתְּפָאָר
עָלַי לְמָתִי ו אֶעֱתִיר לָךְ וְלַעֲבָדֶיךָ וְלַעֲמָךְ לַהֲכָרִית
הַצִּפְרָדָּעִים מִמֶּךָ וּמִבְּתִיךָ רַק בִּיּאֹר תִּשְׁאָרְנָה:
וַאֲמַר מֹשֶׁה לְפֶרְעָה שָׁאֵל לָךְ גְּבוּרָא הֵב לִי זְמַן
לְאִמְתִּי אֲצִלָּה עִלָּךְ וְעַל עֲבָדֶיךָ וְעַל עַמָּךְ לְשִׁיחָא
עֲרֻדְעִנְיָא מִנָּךְ וּמִבְּתִיךָ לַחֹד בְּנֶהְרָא תִּשְׁתַּאֲרֹן:
וַיֹּאמֶר לְמַחֵר וַיֹּאמֶר בְּדִבְרֶךָ לְמַעַן תִּדַּע
כִּי־אִין בִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ: וַיֹּאמֶר לְמַחֵר וַיֹּאמֶר
בְּדִבְרֶךָ לְמַעַן תִּדַּע כִּי־אִין בִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ: וַאֲמַר
לְמַחֵר וַאֲמַר כְּפִתְגָמָךְ בְּדִל דְּתִדַּע אֲרִי לִית כִּי־
אַלְהָנָא:

חמישי: ו וַיִּסְרוּ הַצִּפְרָדָּעִים מִמֶּךָ וּמִבְּתִיךָ וּמִעַבְדֶּיךָ
וּמִעַמָּךְ רַק בִּיּאֹר תִּשְׁאָרְנָה: וַיִּסְרוּ הַצִּפְרָדָּעִים
מִמֶּךָ וּמִבְּתִיךָ וּמִעַבְדֶּיךָ וּמִעַמָּךְ רַק בִּיּאֹר
תִּשְׁאָרְנָה: וַיַּעֲדוּן עֲרֻדְעִנְיָא מִנָּךְ וּמִבְּתִיךָ
וּמִעַבְדֶּיךָ וּמִעַמָּךְ לַחֹד בְּנֶהְרָא יִשְׁתַּאֲרֹן: ה וַיִּצָּא
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִעַם פֶּרְעָה וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה
עַל־דְּבַר הַצִּפְרָדָּעִים אֲשֶׁר־שָׁם לְפֶרְעָה: וַיִּצָּא
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִעַם פֶּרְעָה וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה

עַל־דְּבַר הַצִּפְרָדָּעִים אֲשֶׁר־שָׁם לְפֶרְעָה: וַיִּנָּק
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִלּוֹת פֶּרְעָה וְצִלִּי מֹשֶׁה קָדָם יְיָ עַל
עֶסֶק עֲרֻדְעִנְיָא דִּי שׁוּי לְפֶרְעָה: ט וַיַּעַשׂ יְהוָה
כְּדִבְרֵי מֹשֶׁה וַיָּמָתוּ הַצִּפְרָדָּעִים מִן־הַבָּתִּים
מִן־הַחֲצֹצֹת וּמִן־הַשֹּׁדֹת: וַיַּעַשׂ יְהוָה כְּדִבְרֵי מֹשֶׁה
וַיָּמָתוּ הַצִּפְרָדָּעִים מִן־הַבָּתִּים מִן־הַחֲצֹצֹת וּמִן־
הַשֹּׁדֹת: וַעֲבַד יְיָ כְּפִתְגָמָא דְּמֹשֶׁה וּמִיתוּ עֲרֻדְעִנְיָא
מִן בְּתִיא מִן דְּרֵתָא וּמִן קִלְתָּא: י וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם
חֲמָרָם חֲמָרָם וּתְבַאֲשׁ הָאֶרֶץ: וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם
חֲמָרָם חֲמָרָם וּתְבַאֲשׁ הָאֶרֶץ: וַיִּכְנְשׁוּ יְתֵהוֹן
דְּגֹרִין דְּגֹרִין וּסְרִיאָא עַל אֶרֶץ: יא וַיִּרְא פֶּרְעָה
כִּי הִיתָה הָרוּחָה וְהַכֶּבֶד אֶת־לְבֹו וְלֹא שָׁמַע
אֱלֹהִים כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה: וַיִּרְא פֶּרְעָה כִּי הִיתָה
הָרוּחָה וְהַכֶּבֶד אֶת־לְבֹו וְלֹא שָׁמַע אֱלֹהִים כְּאֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה: וַחֲזָא פֶּרְעָה אֲרִי תוֹת וְנִחְמָא וַיִּתְּנַקֵּר
יָת לְבָהּ וְלֹא קָבִיל מִנְהוֹן כְּמָא דְּמִלִּיל יְיָ: ס
יב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אָמַר אֶל־אַהֲרֹן נָטָה
אֶת־מַטֶּיךָ וְהָדָא אֶת־עֶפֶר הָאֶרֶץ וְהָיָה לְכֹנֶם
בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אָמַר
אֶל־אַהֲרֹן נָטָה אֶת־מַטֶּיךָ וְהָדָא אֶת־עֶפֶר הָאֶרֶץ
וְהָיָה לְכֹנֶם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
אָמַר לְאַהֲרֹן אֲרִים יָת חֲטָרְךָ וּמַחָא יָת עֶפְרָא
דְּאֶרֶץ וְהָאָא לְקִלְמָתָא בְּכָל אֶרֶץ דְּמִצְרַיִם:
יג וַיַּעֲשׂוּכֶן וַיִּטּוּ אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ כְּמַטְהוּ וַיִּדַּל
אֶת־עֶפֶר הָאֶרֶץ וַתְּהִי הַכֹּנֶם בְּאֹדָם וּבִבְהֵמָה
כָּל־עֶפֶר הָאֶרֶץ הָיָה כֹנִים בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
וַיַּעֲשׂוּכֶן וַיִּטּוּ אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ כְּמַטְהוּ וַיִּדַּל
אֶת־עֶפֶר הָאֶרֶץ וַתְּהִי הַכֹּנֶם בְּאֹדָם וּבִבְהֵמָה
כָּל־עֶפֶר הָאֶרֶץ הָיָה כֹנִים בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וַעֲבָדוּ כֵן
וְאִרְיָם אַהֲרֹן יָת יְדָה בְּחִטְרָה וּמַחָא יָת עֶפְרָא
דְּאֶרֶץ וְהוֹת קִלְמָתָא בְּאֶנְשָׁא וּבִבְעִירָא כָּל
עֶפְרָא דְּאֶרֶץ תּוֹת קִלְמָתָא בְּכָל אֶרֶץ דְּמִצְרַיִם:
יד וַיַּעֲשׂוּכֶן הַחֲרָטְמִים בְּלִטְיָהֶם לְחֻצִּיא אֶת־
הַכֹּנִים וְלֹא יָכֻלוּ וַתְּהִי הַכֹּנֶם בְּאֹדָם וּבִבְהֵמָה:

ויעשוֹרֶכֶן הַחֲרָטָמִים בְּלִמְיָהֶם לְחֻצִּיא אֶת־הַכִּנֹּם
וְלֹא יָכִלוּ וַתְּהִי הַכִּנֹּם בְּאֶרֶם וּבְכַהֲמָה: וַעֲבָדוּ כֵן
חֲרָשָׁא בְּלַחֲשִׁיחוֹן לְאַפְקָא יֵת קַלְמָתָא וְלֹא יָכִילוּ
וְהָת קַלְמָתָא בְּאַנְשָׁא וּבְכַעֲרִיא: ט וַיֹּאמְרוּ
הַחֲרָטָמִם אֶל־פְּרָעָה אֲצַבֵּעַ אֱלֹהִים הוּא וַיַּחֲזֹק
לְבִפְרָעָה וְלֹא־שָׁמַע אֱלֹהִם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה:
וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטָמִם אֶל־פְּרָעָה אֲצַבֵּעַ אֱלֹהִים הוּא
וַיַּחֲזֹק לְבִפְרָעָה וְלֹא־שָׁמַע אֱלֹהִם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה: וַאֲמָרוּ חֲרָשָׁא לְפָרָעָה הֵא מָחָא מִן קָדָם
יְיָ הִיא וַאֲתַקֵּף לָפָא דְּפָרָעָה וְלֹא קִבִּיל מִנְהוֹן
כְּמָא דְּמִלִּיל יְיָ: ס ט וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
הֲשַׁכֵּם בְּבִקְרָ וְהַתִּיצַב לִפְנֵי פְרָעָה הִנֵּה יוֹצֵא
הַמִּימָה וְאִמְרַתְּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה שְׁלַח עָמִי
וַיַּעֲבֹדְנִי: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲשַׁכֵּם בְּבִקְרָ
וְהַתִּיצַב לִפְנֵי פְרָעָה הִנֵּה יוֹצֵא הַמִּימָה וְאִמְרַתְּ
אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה שְׁלַח עָמִי וַיַּעֲבֹדְנִי: וְאָמַר יְיָ
לְמֹשֶׁה אִקְדָּם בְּצַפְרָא וְאַתְעַתֵּד קָדָם פְּרָעָה הֵא
נָפַק לְמִיָּא וְתִימַר לֵה כְּדִנָּן אָמַר יְיָ שְׁלַח עָמִי
וַיִּפְלְחוּן קְדָמִי: ז כִּי אִם־אֵינִי מְשַׁלַּח אֶת־עָמִי
הַנִּגְנִי מְשַׁלִּיחַ בָּךְ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבַעֲמֻךְ וּבִכְתִּיךָ
אֶת־הָעֶרֶב וּמִלֹּאֹ בְּתִי מִצְרִים אֶת־הָעֶרֶב וְגַם
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הֶם עָלֶיהָ: כִּי אִם־אֵינִי מְשַׁלַּח
אֶת־עָמִי הַנִּגְנִי מְשַׁלִּיחַ בָּךְ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבַעֲמֻךְ
וּבִכְתִּיךָ אֶת־הָעֶרֶב וּמִלֹּאֹ בְּתִי מִצְרִים אֶת־הָעֶרֶב
וְגַם הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הֶם עָלֶיהָ: אֲרִי אִם לִיתִךָ
מְשַׁלַּח יֵת עָמִי הֵא אֲנִי מְשַׁלַּח בָּךְ וּבַעֲבָדֶיךָ
וּבַעֲמֻךְ וּבִכְתִּיךָ יֵת עֲרוּכָא וַיִּמְלֹן בְּתִי מִצְרִים יֵת
עֲרוּכָא וְאַף אֲרָעָא דִּאֲנֹן עֲלֵה: ח וְהַפְּלִיתִי כִּיּוֹם
הַהוּא אֶת־אֶרֶץ גִּשֹׁן אֲשֶׁר עָמִי עָמַד עָלֶיהָ
לְבִלְתִּי הִיּוֹת־שָׁם עֶרֶב לִמְעַן תִּדְּעַ כִּי אֲנִי יְהוָה
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: וְהַפְּלִיתִי כִּיּוֹם הַהוּא אֶת־אֶרֶץ גִּשֹׁן
אֲשֶׁר עָמִי עָמַד עָלֶיהָ לְבִלְתִּי הִיּוֹת־שָׁם עֶרֶב לִמְעַן
תִּדְּעַ כִּי אֲנִי יְהוָה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: וְאַפְרָשׁ בְּיוֹמָא
הַהוּא יֵת אֲרָעָא דְּגִשֹׁן דְּעָמִי קָאִים עֲלֵה בְּדִיל

דְּלֹא לְמַהְיֵי תַמָּן עֲרוּכָא בְּדִיל דְּתִדְּעַ אֲרִי אֲנִי יְיָ
שְׁלִיט כְּגוֹ אֲרָעָא:
שִׁישִׁי י וַיִּשְׁמָתִי פֶּדֶת בֵּין עָמִי וּבֵין עַמֻּךְ לְמַחֲרָ
יְהִיָּה הָאֵת הַזֶּה: וַיִּשְׁמָתִי פֶּדֶת בֵּין עָמִי וּבֵין עַמֻּךְ
לְמַחֲרָ יְהִיָּה הָאֵת הַזֶּה: וְאַשׁוּי פּוֹרְקָן לְעָמִי וְעַל
עַמֻּךְ אִיתִי מָחָא לְמַחֲרָ יְהֵא אֶתָּא הַדִּין: כ וַיַּעַשׂ
יְהוָה כֵּן וַיָּבֵא עֶרֶב כְּכַד בֵּיתָה פְּרָעָה וּבֵית
עַבְדָּיו וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם תִּשְׁחַת הָאָרֶץ מִפְּנֵי
הָעֶרֶב: וַיַּעַשׂ יְהוָה כֵּן וַיָּבֵא עֶרֶב כְּכַד בֵּיתָה
פְּרָעָה וּבֵית עַבְדָּיו וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם תִּשְׁחַת
הָאָרֶץ מִפְּנֵי הָעֶרֶב: וַעֲבַד יְיָ כֵּן וְאַתָּא עֲרוּכָא
תַקִּיף לְבֵית פְּרָעָה וּלְבֵית עַבְדָּוָהִי וּבְכָל אֲרָעָא
דְּמִצְרַיִם אֶתְחַבֵּלֵת אֲרָעָא מִן קָדָם עֲרוּכָא:
כא וַיִּקְרָא פְּרָעָה אֶל־מֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לְכוּ
זַכְּחוּ לֹאֱלֹהֵיכֶם בְּאֶרֶץ: וַיִּקְרָא פְּרָעָה אֶל־מֹשֶׁה
וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לְכוּ זַכְּחוּ לֹאֱלֹהֵיכֶם בְּאֶרֶץ: וַיִּקְרָא
פְּרָעָה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַאֲמַר אֲזִילוּ דִּבְּחוּ קָדָם
אֱלֹהֵכֹן בְּאֲרָעָא: כב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לֹא נָכוֹן
לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי תוֹעֵבֶת מִצְרַיִם נִזְבַּח לַיהוָה
אֱלֹהֵינוּ הֵן נִזְבַּח אֶת־תּוֹעֵבֶת מִצְרַיִם לַעֲשִׂיהֶם
וְלֹא יִסְקָלְנוּ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לֹא נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי
תוֹעֵבֶת מִצְרַיִם נִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ הֵן נִזְבַּח
אֶת־תּוֹעֵבֶת מִצְרַיִם לַעֲשִׂיהֶם וְלֹא יִסְקָלְנוּ: וַאֲמַר
מֹשֶׁה לֹא תִקֵּן לְמַעַבְדַּד כֵּן אֲרִי כַעֲרִיא דְּמִצְרָאִי
דְּחִלִין לֵה מִנָּה אֲנַחְנָא נִסְבִּין לְדַבְּחָא קָדָם יְיָ
אֱלֹהֵנָא הֵא נִזְבַּח יֵת כַּעֲרִיא דְּמִצְרָאִי דְּחִלִין לֵה
וְאֲנֹן יְהוֹן תַּזֵּן חֵלָא יִימְרוּן לְמַרְגְּמָנָא: כג דִּרְדֵּךְ
שְׁלִשֶׁת יָמִים גִּלְדָּ בַמִּדְבָּר וּזְבַחְנוּ לַיהוָה
אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר אֱלֹהֵינוּ: דִּרְדֵּךְ שְׁלִשֶׁת יָמִים
גִּלְדָּ בַמִּדְבָּר וּזְבַחְנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר
אֱלֹהֵינוּ: מִחֻלָּה תִּלְתָּא יוֹמִין גִּיזִיל בַּמִּדְבָּרָא וְנִזְבַּח
קָדָם יְיָ אֱלֹהֵנָא כְּמָא דִּימַר לָנָא: כד וַיֹּאמֶר
פְּרָעָה אֲנִכִּי אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וּזְבַחְתֶּם לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם בַּמִּדְבָּר רַק הִרְחַק לֹא־תִרְחִיקוּ לְלַכֵּת

וַיִּפְלְחוּן קְדָמִי: כִּי אִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלַּח
וְעוֹדֶךָ מַחְזִיק בָּם: כִּי אִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלַּח
וְעוֹדֶךָ מַחְזִיק בָּם: אֲרִי אִם סָרִיב אֶת לְשַׁלְּחָא וְעַד
כָּעַן אֶת מַתְקָךָ בְּהוֹן: הִנֵּה יִדְיָהוּהָ הוֹיָה
בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בְּסוּסִים בְּחֻמְרִים בְּגַמְלִים
בְּבָקָר וּבִצְאֵן דְּבָר כְּבֹד מְאֹד: הִנֵּה יִדְיָהוּהָ
הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בְּסוּסִים בְּחֻמְרִים
בְּגַמְלִים בְּבָקָר וּבִצְאֵן דְּבָר כְּבֹד מְאֹד: הָא מְחָא
מִן קָדָם יִי הוּא בְּעֵצֶיךָ דְּבַחְקָלָא בְּסוּסוֹתָא
בְּחֻמְרֵי בְּגַמְלֵי בְּחוּרֵי וּבְעֵצָא מוֹתָא תִּקְפִּי לְחֵדָא:
וְהַפְלָה יְהוָה בֵּין מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל וּבֵין מִקְנֵה
מִצְרַיִם וְלֹא יָמוּת מִכָּל־לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבָר:
וְהַפְלָה יְהוָה בֵּין מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל וּבֵין מִקְנֵה מִצְרַיִם
וְלֹא יָמוּת מִכָּל־לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבָר: וְאַפְרָשׁ יִי בֵּין
בְּעִירָא דִּישְׂרָאֵל וּבֵין בְּעִירָא דְּמִצְרַיִם וְלֹא יָמוּת
מִכָּל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִדַּעַם: ה וַיֵּשֶׁם יְהוָה מוֹעֵד
לְאֹמֶר מִחוּר יַעֲשֶׂה יְהוָה הַדְּבָר הַזֶּה בְּאַרְצָא:
וַיֵּשֶׁם יְהוָה מוֹעֵד לְאֹמֶר מִחוּר יַעֲשֶׂה יְהוָה הַדְּבָר
הַזֶּה בְּאַרְצָא: וְשׁוּי יִי זְמַנָּא לְמִימֶר מִחוּר יַעֲבֹד יִי
פִּתְגָמָא הַדִּין בְּאַרְעָא: וַיַּעַשׂ יְהוָה אֶת־הַדְּבָר
הַזֶּה מִמַּחֲרַת וַיָּמוּת כָּל מִקְנֵה מִצְרַיִם וּמִמִּקְנֵה
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־מָת אֶחָד: וַיַּעַשׂ יְהוָה אֶת־הַדְּבָר
הַזֶּה מִמַּחֲרַת וַיָּמוּת כָּל מִקְנֵה מִצְרַיִם וּמִמִּקְנֵה
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־מָת אֶחָד: וְעַבְד יִי יֵת פִּתְגָמָא
הַדִּין בְּיוֹמָא דְּבִתְרוּהִי וּמִית כָּל בְּעִירָא דְּמִצְרַיִם
וּמִבְּעִירָא דְּבִנֵּי יִשְׂרָאֵל לֹא מִית חָד: וַיִּשְׁלַח
פְּרָעָה וְהִנֵּה לֹא־מָת מִמִּקְנֵה יִשְׂרָאֵל עַד־אֶחָד
וַיִּכְבֹּד לֵב פְּרָעָה וְלֹא שָׁלַח אֶת־הָעָם: וַיִּשְׁלַח
פְּרָעָה וְהִנֵּה לֹא־מָת מִמִּקְנֵה יִשְׂרָאֵל עַד־אֶחָד
וַיִּכְבֹּד לֵב פְּרָעָה וְלֹא שָׁלַח אֶת־הָעָם: וַיִּשְׁלַח
פְּרָעָה וְהָא לֹא מִית מִבְּעִירָא דִּישְׂרָאֵל עַד חָד
וְאַתִּיקֶר לָבָא דְּפְרָעָה וְלֹא שָׁלַח יֵת עֲמָא: פ
ה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי מִשְׁנֵה וְאַל־אֶהְרֹן קָחוּ לָכֶם
מִלֵּא חֲפִנֵיכֶם פִּיחַ כִּבְשֹׁן וּזְרָקוּ מִשְׁנֵה הַשְּׂמִימָה

הַעֲתִירוּ בְּעַדִּי: וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם
וּבְחַתְלָם לִיהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִדְבָּר רַק הִרְחַק
לֹא־תִרְחִיקוּ לִלְכַּת הַעֲתִירוּ בְּעַדִּי: וְאָמַר פְּרָעָה
אֲנֹא אֲשַׁלַּח יִתְכּוֹן וְתִדְבְּחוּן קָדָם יִי אֱלֹהֵכּוֹן
בְּמִדְבָּרָא לְחוּד אֶרְחָקָא לֹא תִרְחִקוּן לְמִיזֵל צִלוּ
אִף עָלִי: כה וַיֹּאמֶר מִשְׁנֵה הִנֵּה אֲנֹכִי יוֹצֵא
מִעַמְךָ וְהַעֲתַרְתִּי אֶל־יְהוָה וְסָר הָעָרִיב מִפְּרָעָה
מִעַבְדֵּיךָ וּמִעַמּוֹ מִחוּר רַק אֲלִי־סָף פְּרָעָה הִתֵּל
לְבַלְתִּי שְׁלַח אֶת־הָעָם לְזִבְחַ לִיהוָה: וַיֹּאמֶר
מִשְׁנֵה הִנֵּה אֲנֹכִי יוֹצֵא מִעַמְךָ וְהַעֲתַרְתִּי אֶל־יְהוָה
וְסָר הָעָרִיב מִפְּרָעָה מִעַבְדֵּיךָ וּמִעַמּוֹ מִחוּר רַק
אֲלִי־סָף פְּרָעָה הִתֵּל לְבַלְתִּי שְׁלַח אֶת־הָעָם לְזִבְחַ
לִיהוָה: וְאָמַר מִשְׁנֵה הָא אֲנֹא נָפַק מִעַמְךָ וְאַצְלִי
קָדָם יִי וַיַּעֲדִי עֲרוּבָא מִפְּרָעָה מִעַבְדֵּיךָ וּמִעַמּוֹ
מִחוּר לְחוּד לֹא יוֹסֵף פְּרָעָה לְשַׁקְרָא בְּדִיל דְּלֹא
לְשַׁלְּחָא יֵת עֲמָא לְדַבְּחָא קָדָם יִי: כו וַיֹּצֵא מִשְׁנֵה
מִעַם פְּרָעָה וַיַּעֲתֶר אֶל־יְהוָה: וַיֹּצֵא מִשְׁנֵה מִעַם
פְּרָעָה וַיַּעֲתֶר אֶל־יְהוָה: וַיִּנָּפַק מִשְׁנֵה מִן קָדָם
פְּרָעָה וְצִלִּי קָדָם יִי: כז וַיַּעַשׂ יְהוָה כְּדָבָר מִשְׁנֵה
וַיִּסֹּר הָעָרִיב מִפְּרָעָה מִעַבְדֵּיךָ וּמִעַמּוֹ לֹא נִשְׁאַר
אֶחָד: וַיַּעַשׂ יְהוָה כְּדָבָר מִשְׁנֵה וַיִּסֹּר הָעָרִיב
מִפְּרָעָה מִעַבְדֵּיךָ וּמִעַמּוֹ לֹא נִשְׁאַר אֶחָד: וְעַבְד יִי
כִּפְתָּגָמָא דְּמִשְׁנֵה וְאַעֲדִי עֲרוּבָא מִפְּרָעָה מִעַבְדֵּיךָ
וּמִעַמּוֹ לֹא אִשְׁתָּאֵר חָד: כח וַיִּכְבֹּד פְּרָעָה אֶת־
לָבוֹ גַּם בַּפֶּעַם הַזֹּאת וְלֹא שָׁלַח אֶת־הָעָם:
וַיִּכְבֹּד פְּרָעָה אֶת־לָבוֹ גַּם בַּפֶּעַם הַזֹּאת וְלֹא שָׁלַח
אֶת־הָעָם: וַיִּקֶּר פְּרָעָה יֵת לָבָא אִף בְּזִמְנָא הָדָא
וְלֹא שָׁלַח יֵת עֲמָא: פ א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי־מִשְׁנֵה
בֹּא אֶל־פְּרָעָה וּדְבַרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלַח אֶת־עַמִּי וַיַּעֲבֹדֵנִי: וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֱלֹהֵי־מִשְׁנֵה בֹא אֶל־פְּרָעָה וּדְבַרְתָּ אֵלָיו כֹּה־
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלַח אֶת־עַמִּי וַיַּעֲבֹדֵנִי:
וְאָמַר יִי לְמִשְׁנֵה עוֹל לֹת פְּרָעָה וְתִמְלֵל עֲמָה
כְּדִנּוֹן אָמַר יִי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי שְׁלַח יֵת עַמִּי

לְעֵינֵי פֶּרַעַה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאַל־תֹּהֲרֶן קָחוּ לָכֶם מֵלֵא חֲפָנֵיכֶם פִּיחַ כִּבְשָׁן וְזֶרֶק מִשֶּׁה הַשְּׂמִימָה לְעֵינֵי פֶּרַעַה: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן סִיבוּ לָכֹן מְלֵי חֲפָנִיכֹן פִּיחָא דְאַתּוּנָא וְזֶרֶקָא מִשֶּׁה לְצִית שְׂמִיָּא לְעֵינֵי פֶּרַעַה: וְהָיָה לְאַבְקָא עַל כָּל־אַרְצֵן מִצְרַיִם וְהָיָה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה לְשַׁחֵן פֶּרַח אֲבַעְבָּעַת בְּכָל־אַרְצֵן מִצְרַיִם: וְהָיָה לְאַבְקָא עַל כָּל־אַרְצֵן מִצְרַיִם וְהָיָה לְאַבְקָא עַל כָּל אֲרַעָא דְמִצְרַיִם וְהָיָה עַל אֲנָשָׁא וְעַל בְּעִירָא לְשִׁיחָנָא סָגִי אֲבַעְבָּעִין בְּכָל אֲרַעָא דְמִצְרַיִם: וַיִּקְחוּ אֶת־פִּיחַ הַכִּבְשָׁן וַיַּעֲמְדוּ לִפְנֵי פֶּרַעַה וְזֶרֶק אֶתּוֹ מִשֶּ�ה הַשְּׂמִימָה וְהָיָה שַׁחֵן אֲבַעְבָּעַת פֶּרַח בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה: וַיִּקְחוּ אֶת־פִּיחַ הַכִּבְשָׁן וַיַּעֲמְדוּ לִפְנֵי פֶּרַעַה וְזֶרֶק אֶתּוֹ מִשֶּ�ה הַשְּׂמִימָה וְהָיָה שַׁחֵן אֲבַעְבָּעַת פֶּרַח בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה: וַיִּסְיבוּ יָת פִּיחָא דְאַתּוּנָא וְקָמוּ קָדָם פֶּרַעַה וְזֶרֶק יָתָּה מִשֶּׁה לְצִית שְׂמִיָּא וְהוּא שִׁיחָנָא אֲבַעְבָּעִין סָגִי בְּאַנְשָׁא וּבְבַעֲרֵיא: וַיִּלְאִיכְלוּ הַחֲרָטְמִים לַעֲמֹד לִפְנֵי מִשֶּׁה מִפְּנֵי הַשַּׁחֵן כִּי־הָיָה הַשַּׁחֵן בְּחֲרָטְמָם וּבְכָל־מִצְרַיִם: וַיִּלְאִיכְלוּ הַחֲרָטְמִים לַעֲמֹד לִפְנֵי מִשֶּ�ה מִפְּנֵי הַשַּׁחֵן כִּי־הָיָה הַשַּׁחֵן בְּחֲרָטְמָם וּבְכָל־מִצְרַיִם: וְלֹא יָכִילוּ חֲרָשָׁא לְמִיקָם קָדָם מִשֶּׁה מִן קָדָם שִׁיחָנָא אֲרִי הוּא שִׁיחָנָא בְּחֲרָשָׁא וּבְכָל מִצְרָאִי: וַיִּחְזַק יְהוָה אֶת־לֵב פֶּרַעַה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה: וַיִּחְזַק יְהוָה אֶת־לֵב פֶּרַעַה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה: וַתִּסְקֶן יְיָ יָת לֵב דְּפֶרַעַה וְלֹא קִבִּיל מִנְהוֹן כְּמָא דְּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲשִׁבְכֶם בְּבִקְרָא וְהִתְנַצֵּב לִפְנֵי פֶּרַעַה וַאֲמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלַח אֶת־עַמִּי וַיַּעֲבְדֵנִי: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲשִׁבְכֶם בְּבִקְרָא וְהִתְנַצֵּב לִפְנֵי

פֶּרַעַה וַאֲמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלַח אֶת־עַמִּי וַיַּעֲבְדֵנִי: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֲקַדֵּם בְּצַפְרָא וְאַתְעַמַּד קָדָם פֶּרַעַה וְתִימַר לָהּ כְּדָנָן אָמַר יְיָ אֱלֹהֵא דִּיהוּדָאִי שְׁלַח יָת עַמִּי וַיִּפְלְחוּן קָדָמִי: וַיִּכְּ פִי א בְּפִעֻם הָזֹאת אֲנִי שְׁלַח אֶת־כָּל־מִגְפָּתִי אֶל־לִפְדָּא וּבְעַבְדֵּיךָ וּבְעַמְּךָ בְּעִבּוֹר תִּדְעַ כִּי אֵין כְּמִנִּי בְּכָל־הָאָרֶץ: כִּי א בְּפִעֻם הָזֹאת אֲנִי שְׁלַח אֶת־כָּל־מִגְפָּתִי אֶל־לִפְדָּא וּבְעַבְדֵּיךָ וּבְעַמְּךָ בְּעִבּוֹר תִּדְעַ כִּי אֵין כְּמִנִּי בְּכָל־הָאָרֶץ: אֲרִי בְּזִמְנָא הָדָא אָנָּא שְׁלַח יָת כָּל מַחְתִּי לִלְפָדָא וּבְעַבְדֵּיךָ וּבְעַמְּךָ בְּדִיל דְּתִדְעַ אֲרִי לִית דְּכֹתִי שְׁלִיט בְּכָל אֲרַעָא: וַיִּכְּ פִי עֵתָּה שְׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וְאָךְ אוֹתָךְ וְאַתְּ־עַמְּךָ בְּדִבְרָא וְתִפְתָּח מִן־הָאָרֶץ: כִּי עֵתָּה שְׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וְאָךְ אוֹתָךְ וְאַתְּ־עַמְּךָ בְּדִבְרָא וְתִפְתָּח מִן־הָאָרֶץ: אֲרִי כַּעַן קָרִיב קָדָמִי דְּאֶשְׁלַח פּוֹן יָת מַחַת גְּבֻרָתִי וְאֶמְחִי יָתָךְ וְיָת עַמְּךָ בְּמוֹתָא וְשִׁיחָתָא מִן אֲרַעָא: וַיִּלְאִיכְלוּ הַחֲרָטְמִים לַעֲמֹד לִפְנֵי מִשֶּ�ה מִפְּנֵי הַשַּׁחֵן כִּי־הָיָה הַשַּׁחֵן בְּחֲרָטְמָם וּבְכָל־מִצְרַיִם: וַיִּלְאִיכְלוּ הַחֲרָטְמִים לַעֲמֹד לִפְנֵי מִשֶּ�ה מִפְּנֵי הַשַּׁחֵן כִּי־הָיָה הַשַּׁחֵן בְּחֲרָטְמָם וּבְכָל־מִצְרַיִם: וְלֹא יָכִילוּ חֲרָשָׁא לְמִיקָם קָדָם מִשֶּׁה מִן קָדָם שִׁיחָנָא אֲרִי הוּא שִׁיחָנָא בְּחֲרָשָׁא וּבְכָל מִצְרָאִי: וַיִּחְזַק יְהוָה אֶת־לֵב פֶּרַעַה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה: וַיִּחְזַק יְהוָה אֶת־לֵב פֶּרַעַה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה: וַתִּסְקֶן יְיָ יָת לֵב דְּפֶרַעַה וְלֹא קִבִּיל מִנְהוֹן כְּמָא דְּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲשִׁבְכֶם בְּבִקְרָא וְהִתְנַצֵּב לִפְנֵי פֶּרַעַה וַאֲמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלַח אֶת־עַמִּי וַיַּעֲבְדֵנִי: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲשִׁבְכֶם בְּבִקְרָא וְהִתְנַצֵּב לִפְנֵי

שְׂבִיעִי י עוֹדֶךְ מִסְתַּלֵּל בְּעַמִּי לְבַלְתִּי שְׁלַחֶם: עוֹדֶךְ מִסְתַּלֵּל בְּעַמִּי לְבַלְתִּי שְׁלַחֶם: עַד כַּעַן אַתְּ כְּבִישַׁת בֵּה בְּעַמִּי בְּדִיל דְּלֹא לְשַׁלְחוּתָּהוֹן: ה הִנְנִי מִמְטִיל כְּעַת מֹחַר בְּרַד בְּכָד מֵאֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כְּמֹהוּ בְּמִצְרַיִם לְמוֹתֵי הַיּוֹסֵדָה וְעַד־עַתָּה: הִנְנִי מִמְטִיל כְּעַת מֹחַר בְּרַד בְּכָד מֵאֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כְּמֹהוּ בְּמִצְרַיִם לְמוֹתֵי הַיּוֹסֵדָה וְעַד־עַתָּה: הָא אָנָּא מַחִית מִטְרָא בְּעַדְנָא הַדִּין מִחַר בְּרַדָּא תִּסְקֶן לְחַדָּא דִּי לֹא הוּא דְּכֹתָהּ בְּמִצְרַיִם לְמִן יוֹמָא דְּאֶשְׁתַּכְלַלַת וְעַד כַּעַן: ו עֵתָּה שְׁלַח הָעוֹ אֶת־מִקְנֶךָ וְאַתְּ כָּל־אֲשֶׁר

כֹּה וַיְהִי בְּרֹד וְאִשׁ מִתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַבְּרָד בְּבֹד
 מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כְּמֹהוּ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם
 מֵאִזְ הָיְתָה לְגוֹי: וַיְהִי בְרֹד וְאִשׁ מִתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ
 הַבְּרָד בְּבֹד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כְּמֹהוּ בְּכָל־אֶרֶץ
 מִצְרַיִם מֵאִזְ הָיְתָה לְגוֹי: וַהֲוָה בְּרָדָא וְאַשְׁתָּא
 מִשְׁתַּלְקַבֵּת בְּגוֹ בְּרָדָא תְּקִיף לְחֵדָא דִּי לֹא הָוָה
 דְּכֻתָּה בְּכָל אֶרְעָא דְּמִצְרַיִם מַעַדְן דִּהּוֹת לְעַם:
 כֹּה וַיְהִי הַבְּרָד בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶת כָּל־אֲשֶׁר
 בַּשָּׂדֶה מֵאֲדָם וְעַד־בְּהֵמָה וְאֶת כָּל־עֵשֶׂב
 הַשָּׂדֶה הִכָּה הַבְּרָד וְאֶת־כָּל־עֵץ הַשָּׂדֶה שִׁבַּר:
 וַיְהִי הַבְּרָד בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶת כָּל־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
 מֵאֲדָם וְעַד־בְּהֵמָה וְאֶת כָּל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה הִכָּה
 הַבְּרָד וְאֶת־כָּל־עֵץ הַשָּׂדֶה שִׁבַּר: וּמִחָא בְּרָדָא
 בְּכָל אֶרְעָא דְּמִצְרַיִם יֵת כָּל דִּי בְּחֻקְלָא מֵאַנְשָׁא
 וְעַד בְּעִירָא וַיֵּת כָּל עֶסְבָּא דְּחֻקְלָא מִחָא בְּרָדָא
 וַיֵּת כָּל אֵילָן דְּבְּחֻקְלָא תִּבְרָ: כֹּה וַיְהִי בְּרָדָא בְּכָל־אֶרֶץ
 אֲשֶׁר־שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה בְּרָדָא: רַק בְּאֶרֶץ
 גִּשְׁן אֲשֶׁר־שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה בְּרָדָא: לְחֹד
 בְּאַרְעָא דְּגִשְׁן דִּי תִּמְן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָוָה
 בְּרָדָא: כֹּה וַיִּשְׁלַח פְּרַעְיָה וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן
 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם חֲטָאתִי הַפֶּעַם יְהוָה הִצִּידִיק וְאַנִּי
 וְעַמִּי הָרַשְׁעִים: וַיִּשְׁלַח פְּרַעְיָה וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה
 וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם חֲטָאתִי הַפֶּעַם יְהוָה הִצִּידִיק
 וְאַנִּי וְעַמִּי הָרַשְׁעִים: וַיִּשְׁלַח פְּרַעְיָה וַיִּקְרָא לְמֹשֶ׈ה
 וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לְהוֹן חֲבִית זִמְנָא דְּהָדָא יֵי זִפְאָה
 וְאַנָּא וְעַמִּי חֲבִיבִין: כֹּה הִעֲתִירוּ אֶל־יְהוָה וְרֹב
 מַהִּית קָלַת אֱלֹהִים וּבְרָד וְאַשְׁלַחָה אֶתְכֶם וְלֹא
 תִּסְפֹּן לְעֵמֹד: הִעֲתִירוּ אֶל־יְהוָה וְרֹב מַהִּית קָלַת
 אֱלֹהִים וּבְרָד וְאַשְׁלַחָה אֶתְכֶם וְלֹא תִּסְפֹּן לְעֵמֹד:
 צִלוּ קִדָּם יֵי וְסָגִי קְדָמוֹהִי וְחַן דְּלֹא יְהוֹן עֲלֵנָּא
 קִלִּין דְּלוּט בְּאֵלִין מִן קִדָּם יֵי וּבְרָדָא וְאַשְׁלַח
 יִתְכוֹן וְלֹא תוֹסְפוֹן לְאַתְעֵפְכָּא: כֹּה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי
 מֹשֶׁה בְּצִאתִי אֶת־הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת־כַּפִּי אֶל־
 יְהוָה תִּקְלֹת יִתְדִלּוֹן וְהַבְּרָד לֹא יִהְיֶה־עוֹד

לֶךְ בַּשָּׂדֶה כָּל־הָאֲדָם וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־יִמָּצָא
 בַּשָּׂדֶה וְלֹא יֵאָסֵף תְּפִיתָה וַיֵּרֶד עֲלֵהֶם הַבְּרָד
 וּמָתוּ: וְעַתָּה שְׁלַח הָעוֹ אֶת־מִקְנֶךָ וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר
 לֶךְ בַּשָּׂדֶה כָּל־הָאֲדָם וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־יִמָּצָא בַּשָּׂדֶה
 וְלֹא יֵאָסֵף תְּפִיתָה וַיֵּרֶד עֲלֵהֶם הַבְּרָד וּמָתוּ: וְכַעַן
 שְׁלַח כְּנוֹשׁ יֵת בְּעִירְךָ וַיֵּת כָּל דִּי לֶךְ בְּחֻקְלָא כָּל
 אֲנָשָׁא וּבְעִירָא דְּאַשְׁתִּכַּח בְּחֻקְלָא וְלֹא יִתְכַנַּשׁ
 לְבִיתָא וַיְחַתּוּ עֲלֵיהוֹן בְּרָדָא וַיִּמָּוֶתוּן: כֹּה וַיִּהְיֶה
 אֶת־דְּבַר יְהוָה מַעֲבְדֵי פְרַעְיָה הַנִּים אֶת־עַבְדָּיו
 וְאֶת־מִקְנֵהוּ אֶל־הַבְּתִימִים: הִירָא אֶת־דְּבַר יְהוָה
 מַעֲבְדֵי פְרַעְיָה הַנִּים אֶת־עַבְדָּיו וְאֶת־מִקְנֵהוּ אֶל־
 הַבְּתִימִים: דְּדַחִיל מִפְּתַגְמָא דִּי מַעֲבְדֵי פְרַעְיָה כְּנוֹשׁ
 יֵת עַבְדוֹהִי וַיֵּת גִּיתוֹהִי לְבִתְפָּא: כֹּה וְאֲשֶׁר לֹא־
 שָׁם לְבוֹ אֶל־דְּבַר יְהוָה וַיַּעֲזוּב אֶת־עַבְדָּיו
 וְאֶת־מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה: וְאֲשֶׁר לֹא־שָׁם לְבוֹ אֶל־דְּבַר
 יְהוָה וַיַּעֲזוּב אֶת־עַבְדָּיו וְאֶת־מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה: וְדִי
 לֹא שׁוּי לְבַהּ לְפִתְגָמָא דִּי שָׂבַק יֵת עַבְדוֹהִי וַיֵּת
 גִּיתוֹהִי בְּחֻקְלָא: כֹּה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 נִטָּה אֶת־יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם וַיְהִי בְרָד בְּכָל־אֶרֶץ
 מִצְרַיִם עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל־עֵשֶׂב
 הַשָּׂדֶה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 נִטָּה אֶת־יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם וַיְהִי בְרָד בְּכָל־אֶרֶץ
 מִצְרַיִם עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל־עֵשֶׂב
 הַשָּׂדֶה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם: וַאֲמַר יֵי לְמֹשֶׁה אֲרִים יֵת
 יָדְךָ עַל צִית שְׁמַיָּא וַיְהִי בְרָדָא בְּכָל אֶרְעָא
 דְּמִצְרַיִם עַל אֲנָשָׁא וְעַל בְּעִירָא וְעַל כָּל עֶסְבָּא
 דְּחֻקְלָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם: כֹּה וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־
 מַטְּהוֹ עַל־הַשָּׁמַיִם וַיְהִי נִתָּן קָלַת וּבְרָד
 וְתַהֲלֹךְ־אִשׁ אֶרְצָה וַיִּמָּטֵר יְהוָה בְּרָד עַל־אֶרֶץ
 מִצְרַיִם: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־מַטְּהוֹ עַל־הַשָּׁמַיִם וַיְהִי
 נִתָּן קָלַת וּבְרָד וְתַהֲלֹךְ־אִשׁ אֶרְצָה וַיִּמָּטֵר יְהוָה
 בְּרָד עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאַרְיִים מֹשֶׁה יֵת חֲטָרָה עַל
 צִית שְׁמַיָּא וַיֵּי יַהֲב קִלִּין וּבְרָדָא וּמִהֻלְכָּא אֲשָׁתָא
 עַל אֶרְעָא וְאַמָּטֵר יֵי בְרָדָא עַל אֶרְעָא דְּמִצְרַיִם:

וּפָרַשׁ כַּפּוּי אֱלֹהֵיהֶם וַיַּחֲדְלוּ הַקְּלֹט וַהֲבִירָה
 וּמָטָר לֹא־נָתַךְ אֶרֶצָהּ: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעַם פְּרָעָה
 אֶת־הָעִיר וַיִּפְרֹשׁ כַּפּוּי אֱלֹהֵיהֶם וַיַּחֲדְלוּ הַקְּלֹט
 וַהֲבִירָה וּמָטָר לֹא־נָתַךְ אֶרֶצָהּ: וַנִּפְקֵם מֹשֶׁה מַלְּוֹת
 פְּרָעָה יְת קָרְתָּא וּפָרַשׁ יְדוּהִי בַצֵּלוֹ קָדָם יי
 וְאַתְּמָנִיעוּ קָלִיא וּבִרְדָּא וּמָטָר דְּהוּה נְחִית לֹא
 מָטָא עַל אֶרֶעָא: דִּ וַיֵּרָא פְרָעָה כִּי־חָדַל הַמָּטָר
 וַהֲבִירָה וַהֲקָלַת וַיִּסָּף לַחֲמָא וַיִּכְבַּד לְבֹו הוּא
 וְעַבְדָּיו: וַיֵּרָא פְרָעָה כִּי־חָדַל הַמָּטָר וַהֲבִירָה
 וַהֲקָלַת וַיִּסָּף לַחֲמָא וַיִּכְבַּד לְבֹו הוּא וְעַבְדָּיו: וַחֲזָא
 פְרָעָה אֲרִי אֲתִמְנַע מָטָר וּבִרְדָּא וְקָלִיא וְאוֹסָף
 לַמַּחֲטִי וַיִּקְרָה לִלְבָּה הוּא וְעַבְדָּוִהִי: דִּ וַיַּחֲזֹק לֵב
 פְרָעָה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאִשֶּׁר דִּבֶּר
 יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה: וַיַּחֲזֹק לֵב פְרָעָה וְלֹא שִׁלַּח
 אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאִשֶּׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה:
 וְאַתְקַף לִבָּא דְּפְרָעָה וְלֹא שִׁלַּח יְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּמָא דִּי מַלִּיל יי בִּידָא דְּמֹשֶׁה: פ פ פ

קכ"א פסוקים, גיבוע"ל סימן. יע"א"ל סימן.

לְמַעַן תֵּדַע כִּי לַיהוָה הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֹשֶׁה
 כִּצְאֹתִי אֶת־הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת־כַּפֵּי אֱלֹהֵיהֶם
 הַקְּלֹט וַיַּחֲדְלוּ וַהֲבִירָה לֹא יִהְיֶה־עוֹד לְמַעַן תֵּדַע
 כִּי לַיהוָה הָאָרֶץ: וַאֲמַר לֵה מֹשֶׁה בְּמַפְקֵי מִן
 קָרְתָּא אֶפְרֹשׁ יְדֵי בַצֵּלוֹ קָדָם יי קָלִיא יִתְּמַנְעוּן
 וּבִרְדָּא לֹא יְהִי עוֹד בְּדִיל דְּתַדַּע אֲרִי דִּי אֶרֶעָא:
 וְאַתְהָ וְעַבְדֶּיךָ יִדְעָתִי כִּי טָרָם תִּירְאוּן מִפְּנֵי
 יְהוָה אֱלֹהִים: וְאַתְהָ וְעַבְדֶּיךָ יִדְעָתִי כִּי טָרָם
 תִּירְאוּן מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים: וְאַתְּ וְעַבְדֶּיךָ יִדְעָנָא
 אֲרִי עַד כְּעַן לֹא אֲתִפְנַעְתוּן מִן קָדָם יי אֱלֹהִים:
 לֹא וְהַפְשַׁתָּהּ וְהַשְׁעֵרָה נִכְתָּה כִּי הַשְׁעֵרָה אֲבִיב
 וְהַפְשַׁתָּהּ גִּבְעָל: וְהַפְשַׁתָּהּ וְהַשְׁעֵרָה נִכְתָּה כִּי
 הַשְׁעֵרָה אֲבִיב וְהַפְשַׁתָּהּ גִּבְעָל: וְכַתְּנָא וְסַעְרֵי לְקוֹ
 אֲרִי סַעְרָנָא אֲבִיבִין וְכַתְּנָא גִּבְעוּלִין: לֹא וְהַחֲטָה
 וְהַפְסַמָּת לֹא נָכוּ כִּי אֲפִילַת הִנָּה: וְהַחֲטָה
 וְהַפְסַמָּת לֹא נָכוּ כִּי אֲפִילַת הִנָּה: וְחַטָּאָה וְכַתְּנָא
 לֹא לְקוֹ אֲרִי אֲפִילַתָּא אַנּוּן:

מפסיר דג ויצא משה מעם פְרָעָה אֶת־הָעִיר

הפטרה לפרשת וארא ביחזקאל פרק כח

כֹּה־אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה בְּקִבְצִי ׀ אֶת־בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל מִן־הָעַמִּים אֲשֶׁר נִפְצוּ בָם וְנִקְדַּשְׁתִּי בָם לְעִינֵי
 הַגּוֹיִם וַיֵּשְׁבוּ עַל־אֲדָמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדֵי לְעֶקֶב: ׀ וַיֵּשְׁבוּ עָלֶיהָ לְכַטָּח וּבְנוּ בָתִּים וְנִטְעוּ
 כִּרְמִים וַיֵּשְׁבוּ לְכַטָּח בַּעֲשׂוֹתִי שְׁפָטִים בְּכָל הַשָּׂאֲמִים אֲתֵם מִסְכִּיבֹוֹתָם וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה
 אֱלֹהֵיהֶם: כֹּמ ׀ בַּשָּׁנָה הַעֲשָׂרִית בַּעֲשָׂרֵי בָשָׁנִים עָשָׂר לַחֲדָשׁ הָיָה דְּבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר:
 ׀ בְּנֵי־אָדָם שִׁים פִּנְיָךְ עַל־פְּרָעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְהִנֵּבֵא עָלָיו וְעַל־מִצְרַיִם כָּלָה: ׀ דִּבֶּר וְאַמְרָתָּ
 כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנִי יְהוָה הִנְנִי עָלֶיךָ פְּרָעָה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם הַתַּנִּים תִּגְדֹּל הַרְבֵּץ בְּתוֹךְ יֶאֱרִיו אֲשֶׁר
 אָמַר לִי יֶאֱרִיו וְאֲנִי עֲשִׂיתִנִּי: ׀ וְנָתַתִּי חֲחִים בְּלִחְיֶיךָ וְהִדְבַקְתִּי דְּגַת־יָאֵרִיךְ בְּקִשְׁשִׁיתֶיךָ וְהַעֲלִיתִיךָ
 מִתּוֹךְ יָאֵרִיךְ וְאַתְּ כָּל־דְּגַת יָאֵרִיךְ בְּקִשְׁשִׁיתֶיךָ תִּדְבֹּק: ׀ וְנִמְשַׁתִּיךָ הַמִּדְבָּרָה אוֹתָךְ וְאַתְּ כָּל־דְּגַת
 יָאֵרִיךְ עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל לֹא תִאָּסֵף וְלֹא תִקָּבֵץ לַחֲיַת הָאָרֶץ וְלַעוֹף הַשָּׁמַיִם נִתְּתִיךָ לְאֹכְלָהּ:
 ׀ וַיִּדְעוּ כָּל־יֹשְׁבֵי מִצְרַיִם כִּי אֲנִי יְהוָה יַעַן הָיוּתָם מִשְׁעַנְתָּ קִנָּה לְבֵית יִשְׂרָאֵל: ׀ בַּתְּפֹשֶׁם בְּךָ בִּכְף
 תִּרְוֶץ וּבִקְעֻתָּ לָהֶם כָּל־כֶּתֶף וּבַהֲשָׁעָנָם עָלֶיךָ תִּשְׁכַּר וְהַעֲמַדְתָּ לָהֶם כָּל־מִתְנָיִם: ׀ לָכֵן כֹּה אָמַר
 אֲדֹנִי יְהוָה הִנְנִי מֵבִיא עָלֶיךָ חֶרֶב וְהִכְרַתִּי מִמֶּךָ אָדָם וּבְהֵמָה: ׀ וְהָיְתָה אֶרֶץ־מִצְרַיִם לְשִׁמְמָה

וְחִרְפָּה וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה יַעַן אָמַר יָאֵר לִי וְאֲנִי עָשִׂיתִי: לָכֵן הִנְנִי אֵלֶיךָ וְאֶל־יֶאֱרִיךְ וְנִתַּתִּי
 אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם לְחִרְבוֹת חָרֵב שְׁמָמָה מִמִּגְדָּל סוּנָה וְעַד־גְּבוּל פּוֹשׁ: ^א לֹא תַעֲבֹר־בָּהּ רֶגֶל אָדָם
 וְרֶגֶל בַּהֲמָה לֹא תַעֲבֹר־בָּהּ וְלֹא תִשָּׁב אַרְבָּעִים שָׁנָה: ^ב וְנִתַּתִּי אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁמָמָה בְּתוֹךְ |
 אֲרָצוֹת גְּשֻׁמוֹת וְעֵרִירָה בְּתוֹךְ עָרִים מִחִרְבוֹת תְּהִיִּין שְׁמָמָה אַרְבָּעִים שָׁנָה וְהַפְצֵתִי אֶת־מִצְרַיִם
 בְּגוֹיִם וְזֵרִיתִים בְּאַרְצוֹת: ^ג כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה מִלֶּךְ אַרְבָּעִים שָׁנָה אֶקְבֵּץ אֶת־מִצְרַיִם
 מִן־הָעַמִּים אֲשֶׁר־נִפְצוּ שָׁמָּה: ^ד וְשִׁבְתִּי אֶת־שְׁבוֹת מִצְרַיִם וְהִשְׁבַּתִּי אֹתָם אֶרֶץ פְּתוּרִים עַל־אֶרֶץ
 מִכּוֹרֹתָם וְהָיוּ שָׁם מִמְלָכָה שְׁפֹלָה: ^ה מִן־הַמְּלָכוֹת תִּהְיֶה שְׁפֹלָה וְלֹא־תִתְנַשֵּׂא עוֹד עַל־הַגּוֹיִם
 וְהַמַּעֲטוּתִים לְבִלְתִּי רָדוֹת בְּגוֹיִם: ^ו וְלֹא יִהְיֶה־עוֹד לְבֵית יִשְׂרָאֵל לְמִכְטָּה מִזְכּוֹר עוֹן בַּפְּנוּתָם
 אַחֲרֵיהֶם וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי אֲדֹנֵי יְהוָה: ^ז וַיְהִי בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁבַע שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ הָיָה
 דְּבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: ^ח בֶּן־אָדָם נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הֶעֱבִיר אֶת־חִילוֹ עֲבָדָה גְּדוּלָּה אֶל־צוּר
 פָּלֶאֶשׁ מִקְרָח וְכָל־פֶּתָף מְרוּטָה וְשֹׁכֵר לֹא־הָיָה לוֹ וּלְחִילוֹ מִצֹּר עַל־הָעֲבָדָה אֲשֶׁר־עָבַד עָלֶיהָ:
^ט לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן לְנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם וְנִשְׂאָה הַמֶּלֶךְ וְשָׁלַל
 שְׁלָלָהּ וּבִזָּה בָזָה וְהִיתָה שֹׁכֵר לְחִילוֹ: ^י פֶּעֱלָתוֹ אֲשֶׁר־עָבַד בָּהּ נִתְּתִי לוֹ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁל
 עָשׂוּ לִי נֶאֱם אֲדֹנֵי יְהוָה: ^{יא} בַּיּוֹם הַהוּא אֲצַמִּיחַ לָרֶן לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְלֹךְ אֶתֶּן פֶּתַח־חַיִּים בְּתוֹכָם
 וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה:

<<< המשך מעמוד 13

ועל ידי זה "וידעתם כי אני ה'":¹¹

שתהיו מקשרים (דעת לשון התקשרות) לשם
 הו' דלעילא, בחינת היה הנה ויהיה כאחד, בחינת
 בלי גבול, שכל זה בא על ידי התשובה.

11. כסיום הפסוק.

ההתקשרות עם ראשיכם שבטיכם, שלא להפרד
 חס ושלום מהמוריש.

וכנ"ל בענין התשובה, שהוא כמו הבן שאינו
 יכול לסבל כאשר אביו אומר לו שאינו אביו,
 ורוצה להיות מקשר אליו.

<<< המשך מעמוד 17

אינו חוזר.³⁹

- ו[במנחה] אם נזכר בתפילת ערבית - לאחר
 תפילת שמונה עשרה של ערבית יאמר מזמור
 תהלים ואחר כך יתפלל שוב את תפילת שמונה
 עשרה, ויכוון במחשבתו שזו תפילת נדבה.⁴⁰
- מי שהתחיל לאכול סעודה ואכל לפחות 'כזית'
 לפני השקיעה, אומר "יעלה ויבוא" בברכת
 המזון - גם אם הסעודה מסתיימת בתוך
 הלילה. אך זאת בתנאי שעדיין לא התפלל
 תפילת ערבית.⁴¹

39. שו"ע אדמוה"י סי' קכו ס"ג.

40. לוח כולל-חב"ד בד"ח מרחשוון.

41. שו"ע אדמוה"י סי' קפח סעיף יז.

- ואם נזכר אחרי שכבר סיים את הברכה, יאמר
 "יעלה ויבוא" וימשיך בברכת מודים.
- ואם נזכר אחרי שכבר התחיל "מודים", חוזר
 לברכת "רצה".
- ואם נזכר אחרי שאמר את שם השם של סיום
 ברכת מודים או שים שלום, לפני שחוזר
 לברכת רצה משלים ואומר "[ברוך אתה ה']
 למדני חוקיך", ואז חוזר לברכת רצה.
- ואם נזכר אחרי שאמר את "יהיו לרצון" השני
 בסיום שמונה עשרה, חוזר ומתפלל שוב (בלי
 לומר "ה' שפתיי תפתח"), או שייגש חזן ויתפלל
 את חזרת הש"ץ.
- ו[בשחרית] אם נזכר אחרי שהתפלל מוסף,

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', כ"ז בטבת	4.38	5.26	5.48	6.49	9.14	11.51	12.21	17.00.0	17.26
ש"ק, כ"ח בטבת	4.38	5.25	5.48	6.49	9.14	11.51	12.21	17.00.9	17.27
א', כ"ט בטבת	4.38	5.25	5.47	6.49	9.14	11.52	12.22	17.01.8	17.28
ב', א' בשבט	4.37	5.25	5.47	6.48	9.14	11.52	12.22	17.02.7	17.29
ג', ב' בשבט	4.37	5.25	5.47	6.48	9.14	11.52	12.22	17.03.6	17.29
ד', ג' בשבט	4.37	5.25	5.47	6.48	9.14	11.52	12.22	17.04.5	17.30
ה', ד' בשבט	4.37	5.24	5.46	6.47	9.14	11.53	12.23	17.05.5	17.31
ו', ה' בשבט	4.37	5.24	5.46	6.47	9.14	11.53	12.23	17.06.4	17.32

הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות

לוח ללימוד הרמב"ם כ"ז בטבת ה'תשפ"ו – ה' בשבט ה'תשכ"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ז בטבת	הל' עדות פרק ב-ד.	הל' אבל פרק ט.	מ"ע קעט.
ש"ק	כ"ח בטבת	פרק ה-ז.	פרק י.	מל"ת רצא.
א'	כ"ט בטבת	פרק ח-י.	פרק יא.	מל"ת רפח.
ב'	א' בשבט	פרק יא-יג.	פרק יב.	מל"ת רפו.
ג'	ב' בשבט	פרק יז-טז.	פרק יג.	מל"ת רפז.
ד'	ג' בשבט	פרק יז-יט.	פרק יד.	מל"ת רפה.
ה'	ד' בשבט	פרק כ-כב.	הל' מלכים ומלחמותיהם.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קפ.
ו'	ה' בשבט	הל' ממרים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ב.	מ"ע קעד. מל"ת שיב. שיג. שיד.

זמני הדלקת הנרות

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
וארא	16:24	17:38	16:39	17:40	16:27	17:38	16:41	17:41
בא	16:30	17:44	16:45	17:46	16:34	17:44	16:48	17:47

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחייו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,
בני הרה"ח ר' **שלום ישעי'** ע"ה **דייטש**

שישו ושמחו בשמחת
 גמר משנה תורה

חגיגת סיום ההרמב"ם

שלושת מחזורי הלימוד
 שלושה פרקים | פרק אחד | ספר המצוות

חמישה עשר בשבט
 יום שני | 19:00 בערב

מרכז
 כפר
 חב"ד

האנגר צעירי חב"ד

אירוע סיום הרמב"ם מתקיים ביום היארציית של
 הרב הגאון אברהם יצחק שלוסברג לעילוי נשמתו
 נלב"ע ט"ו שבט תשע"ה